

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
V. Báthory-utca 24. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi Osztály.)
Telefon: Automata 294—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 4, 1/2 évre 2, 1/4 évre 1 P

Budapest, 1934.

XV. évfolyam, 23. szám.

1934 június 10.

Miért nem jelentkeznek a gazda- adósok a közfelügyeletet gyakorló helyi bizottságoknál?

Az ország egy jelentékeny részéből összeszedett statisztikai adatok szerint 14.126 olyan védett gazda közül, aki kataszteri tiszta jövedelmének negyvenszeresén felül van eladósodva és akinek így igénye van arra, hogy 5½ százalék kamat helyett csak 4 százalék kamatot fizessen, tőketörlesztést pedig 1 százalék összegben csak a 30-szoros terhelési határig teljesítsen, a 40-szeresen felüli tartozások után pedig sem tőkét, sem kamatot ne fizessen, ezzel a jogával mindössze 3087 élt! Vajjon miért? Talán azért, mert nem szorult rá erre a különös kedvezményre? Sajnos, nem ezért, hanem vagy azért, mert nem igyekezett saját dolgainak komolyan és a jó gazda gondosságával utánajárni, vagy pedig azért, mert felelőtlen tanácsadókra hallgatott, akik lebeszéltek arról, hogy a közfelügyeletet gyakorló bizottságnál jelentkezzék és jogait érvényesítsék.

Ezzel a szomorú valósággal számolva, csak azt mondhatjuk, hogy a falu minden vezetésre hivatott emberére tartsa kötelességének gazdátársainak felvilágosítását! Tartsa kötelességének azt, hogy minden negyvenszeres szorozaton felül eladósodott védett gazdát a közfelügyeletet gyakorló helyi bizottsághoz utasítson.

A kormány odadobta a védettség mentőövét a gazdáknak, most már a gazdák kötelessége, hogy érte nyuljanak! Meg kell állapítanunk, hogy a pénzügyi hitelezők tulnyomó része a legnagyobb megértéssel van

a védett gazdaadósokkal szemben, mindenkit meghallgatnak, akiben fizetési készséget látnak, de az bizonyos, hogy ha a gazda homokba dugja fejét, mint a strucc és mozdulatlanul várja a bekövetkezendőket, akkor csak a védettség megszűnése

az, ami legtöbb esetben bekövetkezik. Arra való, hogy közfelügyeletet gyakorló bizottságok, hogy kiegyenlitsék adósok és hitelezők közt az elterjedteket. Forduljon tehát hozzájuk minden gazdaadós, akinek valami panasza, vagy kérelme van.

Junius 30-án megszűnik a boletta

A szelvények augusztus 15-ig adófizetésre felhasználhatók, illetve beválthatók

Addig is, amíg a kormány az 1934. évi gabonatermés értékesítésének rendszere tekintetében végleges állásfoglalását közzé teheti, a termelői, kereskedelmi és malomérdekeltségek tájékoztatására közli azt a döntését, hogy a gabonajegyrendszer 1934 június hó 30-ával megszűnik és az előző évek gyakorlatával ellentétben a gazdasági év végével fennmaradó gabonakészletek még akkor sem fognak gabonajegyvisszatérítésben részesülni, ha azokat gabonajeggyel már felszerelték. A termelők azonban a tulajdonukban lévő gabonajegyszelvényeket még 1934 augusztus 15-éig köztartozásaik fizetésére felhasználhatják, illetve beválthatják.

Ami pedig az új termés értékesítésének módját illeti, erre nézve már illetékes helyen beható tanácskozások folynak és számos terv kerül megvitatás alá. Korai volna azonban máris végső elhatározásokról beszél-

ni, mikor a kormány intézkedései gyakorlati követelmények alapján fognak megvalósulni s így támpontjuk aszerint változhat, hogy milyen lesz későbbben a tényleges terméshelyzet. Az elhatározásoknál szükséges lesz annak a figyelembevétele is, hogyan fog alakulni a világtermelés és értékesítés helyzete az aratás idején, vagyis a belföldi és külföldi piacok között milyen árviszonylat alakul ki. Ez dönti el, szükség lesz-e az idén árkiegészítő támogatásra, vagy sem. Ettől függetlenül azonban megvitatás alatt áll az a kérdés, hogy az egyes országgrészek tarifakülönbözeteit, az értékesítési piacok figyelembevételével, milyen mértékig lehetne egyenlősíteni.

Másik fontos kérdés az, hogy azoknak a vidékeknek, amelyek a szárazság miatt sokkal rosszabb termést produkálnak, milyen formában tegyék az elemi károkat elviselhetőbbé.

BELPOLITIKA

Képviselőház

A képviselőház május hó 28-iki és 29-iki ülésén a felhatalmazási törvényjavaslatot tárgyalták és széleskörű vita után megszavazták.

A május hó 30-iki ülésén az 1932—1933. évi zárszámadások tárgyalása került sorra. A pénzügyminiszter felszólalása után a zárszámadási jelentést a Ház elfogadta. Ezután vita nélkül megszavazták a Szent Korona két örének megválasztását törvénybe iktató javaslatot, majd mentelmi ügyeket és interpellációkat tárgyaltak.

A Ház június hó elsején és másodikon nem tartott ülést.

A június hó 4-iki ülésén a hűtlenség, kémkedés és hazárulás szigorubb büntetéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta és fogadta el a Ház, majd áttért a fürdőtörvény rendelkezésének kiegészítéséről szóló törvényjavaslat vitájára.

Közvetlen tárgyalások a

jugoszláv-magyar viszály ügyében

A Népszövetség Tanácsa június hó 5-én tárgyalta Magyarország panaszát a jugoszláv határon történt incidensek dolgában. Az ülésen Eckhardt Tibor magyar delegátus nagy beszédében ismertette a jugoszlávok részéről elkövetett sérelmek sorozatát és azt ajánlotta, hogy közvetlen tárgyalások sürgős lefolytatása útján kibontakoztassanak ki a határviszály okait. A Népszövetségi Tanács a jugoszláv delegátus felszólalása után megállapította, hogy mindkét állam részéről megvan a jóindulat ennek a kérdésnek közvetlen tárgyalások útján való megoldására. A jugoszláv-magyar határviszály ügyében tehát közvetlen tárgyalások indulnak meg.

Segítőakció indul az aszálysújtotta vidékeken

A Nemzeti Egység Pártjának földmivelési főcsoportja június hó 5-én Mayer János elnöklésével ülést tartott, hogy a hosszú szárazság által okozott súlyos helyzetet megvitassa. Létay Ernő volt a kérdés előadója. Hangoztatta, hogy a rossz terméskilátások következtében a kormány részéről bizonyos intézkedések válnak szükségessé. Egyes vidékeken, különösen a Tiszántul és Észak-Magyarország egyes vármegyéiben, a szárazság okozta károk nehéz helyzetet idéztek elő. A takarmányhiány az egész országban igen nagy, úgy, hogy az állattenyésztés védelme érdekében takarmánymagvak szétosztására lesz szükség. Ott, ahol a szárazság nagyobb károkat okozott, vetőmagot vagy vetőmaghitelt kell nyújtani a gazdáknak. A szárazság sújtotta vidékek lakosságát adóellenében kellene részesíteni, azonkívül köz-

munkák megindítására is sürgős szükség van.

Kállay Miklós földmivelésügyi miniszter bejelentette, hogy június hó 8-án megkezdí körútját az országban és az így szerzendő tapasztalatai alapján minden lehető elkövet arra, hogy a szárazság által sújtott vidékeket, amennyire az ország pénzügyi helyzete megengedi, megsegítse. Elsősorban közmunkákkal kíván segíteni. Saját tárcájában már intézkedett is, hogy a közmunkákat a károsult területekre összpontosítsák. Nem az egész országban sulyos a helyzet, mert az ország legnagyobb részén, ha foltokban nagy károsodás van is, nagy átlagban közepes termés várható. A kormány sulyt helyez arra, hogy az intézkedés szükségességét vidékenként és egyénekenként bírálja el. Mindent elkövet a kormányzat, hogy a segítség ezeken a vidékeken gyors és hathatós legyen.

Bizalmi nyilatkozatok a kormány iránt

Abaujtorna-, Győr-, Baranya-, Sopron- és Csongrád-vármegyék legutóbb tartott közgyűlésükön Gömbös Gyula miniszterelnököt és kormányát szeretettel és törhetetlen ragaszkodással üdvözölték a kormánynak külpolitikai és belpolitikai téren elért sikereirért.

Az osztrák alkancellár Budapesten

Starhemberg Rüdiger herceg osztrák alkancellár a Magyar Országos Tornaszövetség meghívására kétnapos magánjellegű látogatást tett Budapesten. A herceget 60 Heimwehr-ifju kísérte el a Budapesten folyó tornaszínelőadásokra. Gömbös Gyula miniszterelnök június hó elsején estebédet adott az osztrák vendég tiszteletére. Az osztrák államférfiut a Kormányzó Ur kihallgatáson fogadta. Starhemberg herceg június hó 3-án elutazott Budapestre.

Telepítési ügyosztályt állít fel a földmivelésügyi miniszter

Kállay Miklós földmivelésügyi miniszter a minisztérium VI. főcsoportjában, amirehöz öt ügyosztály, egymint a földbirtokpolitikai, ingatlanforgalmi, gazdasági munkásügyi, mezőgazdasági érdekképviselet és gazdasági felügyelőségek, valamint törvényelőkészítő ügyosztály tartozik, egy hatodik ügyosztályt szándékozik föllállítani, amely kizárólag a telepítés kérdésével foglalkoznék. Ennek a vezetésével a miniszter Vass Elek dr. miniszterelnökségi osztálytanácsost fogja megbizni.

Uj főpolgármestert kapott a főváros

A Kormányzó Ur Huszár Aladár dr.-t Budapest székesfőváros főpolgármesterét ettől az állásától saját kérésére felmentette és Borvendég Ferenc alpolgármestert a székesfőváros főpolgármesterévé kinevezte.

Elszakított véreink sorsa...

Bethlen István gróf ismét messzehangzó beszédet mondott Debrecenben. Az elszakított magyarság sorsának válságosra fordulásával foglalkozott. Hogy a székelyek lelke és szíve visszavágyik Erdélybe, mert összeforrott azzal az országgal, ahonnan származnak. Mélyértelmű és örök igazság ez. Nyitott, fájó és gyógyíthatatlan seb. De mondott mást is a sokoldalú magyar politikust. Azt, hogy az európai viszonyok rohamosan alakulnak s talán hamarabb következik be az idő, amikor belátja a román faj, hogy a magyar nemzettel való kiegyezés számára az egyedüli életlehetőség. A mi kötelességünket pedig addig is két célban jelölte meg: a revízió érdekében folytatott lankadatlan tevékenységben s elnyomott fajtestvéreinkért való szüntelen gondoskodásban. Titulescunak és Benesnek is üzent a debreceni beszéd. Tegyük lehetővé elszakított véreink támogatását, hogy megmenthessük elszakított fajtestvéreinket arra az időre, amikor Európa alkalmasnak látja a helyzetet, hogy revízió alá vegye a Trianonban meghuzott igazságtalan határokat. Hogy Titulescu és Benes nem fogják Bethlen kívánását teljesíteni, az több, mint bizonyos. De a volt magyar miniszterelnök beszéde messze fog hangzani mégis. Oda is, ahová Titulescu és Benes legkevésbé óhajtnak. Szálljon is a magyar igazság érces hangja a világ minden tája felé, amig csak jóra nem fordul minden magyar testvérünk sorsa. Nekünk semmi okunk, hogy hallgassunk, de minden jogunk megvan, hogy beszéljünk róla...

Cseh arcáflanság...

A csehek sohasem voltak válogatósak az eszközökben, ha a saját érdekükről volt szó. Az azonban, amit az egyik előkelő osztrák napilap röpitett nemrég világgá, még cseh mértékkel is furcsán, izetlenül és galádul fest. Ennél nagyobbat pedig alig mondhatunk. Az osztrák lap a cseh újságírók szindikátusának május 23-án kelt körlevelét közli s egyben „a mai kor leg-szomorúbb okmányának” nevezi. Ez a cseh erkölcsöket feltüntető fogalmazvány két okból íródott. Elsőbben, hogy a cseh idegenforgalmat emelje, másodsor, hogy a külföldi idegenforgalmat elgáncsolja. Az osztrák, a német és magyar idegenforgalmat. És pedig olyképpen, hogy az igazmondásokról híres cseh lapokban arról cikkeznek, hogy Ausztriában, Németországban és Magyarországon zilált viszonyok uralkodnak s ezekben az országokban a turisták élete síncs biztonságban. A cseheket elnyomják bennük, s az utazás is tökéletlen és bizonytalan ezekben az országokban. Hát ez már aztán csakugyan több a

soknál! Hogy mit szólnak a németek és osztrákok hozzá, az mi ránk nem tartozik. Valószínű, hogy megadják a feleletet. Nekünk az állunk is leesik ámulatunkban. Nocsak! Hát mi nyomjuk el a csehek, és ezért vannak nálunk zilált viszonyok? Ők ellenben annyira dédelgetik a mi felvidéki magyar testvéreinket, hogy idegen népekből felpuffasztott államuk viszonyai az egész világ bámulatára és csodájára érdemesek? Kedves és megdöbbentő dolog. Nem is csodálkozunk, ha kézzel-lábbal tagadni próbálják a gonosz írás valóságát. Azt hitték, maguk közt marad. De kipattant és rettentően csehlő hangzik. Ezekután valóban megértjük a rettegésüket, hogy jóra való és elfogulatlan idegenek jöhetnek hozzánk, akik a cseh győzelmi érem másik oldalát nálunk és általunk szemlélhetik meg...

Megszólal az elnémult harang...

Lapunk multheti számában megdöbbentő sorokban emlékezett meg Móricz Pál kitűnő író társunk az „egyke” miatt kipusztult Hidas község templomáról. Most a templom elnémult egyetlen kis harangjáról szól a szomorú bus magyar rege. Ez a kis harang a megrázó bucsuistentisztelet után a német legényegylet felügyelete alá került, akinek a templom kulcsait átadták. De a megrendítő eseménynek most folytatása lett. A magyar egyetemi ifjuság elhatározta, hogy a harangot Budapestre hozzák, intő jelül és örök emlékeztetőül, hogy vigyázzunk és ügyeljünk a magyarság életére. A terv a napokban meg is valósult. Nyolc egyetemi hallgató teherautón leutazott a baranyai megyei Hidas községbe, ahol éjnek éjvadján leszerelték a bezárt református templom elnémult harangját, autóra tették és Budapestre hozták. Másnap délelőtt felszalagozták a harangot és a kálvintéri templom mellett helyezték el. A melléje állított táblára ezt írták:

A HIDASI HARANG.
A MAGYARSÁG TEMETŐJÉBŐL
HOZTUK, HOGY AZ ORSZÁG SZIVÉBEN
HIRDESSE A MAGYAR
FELTÁMADÁST!

A TURUL SZÖVETSÉG MAGYAR-
ÉRZÉSŰ IFJUSÁGA.

Az elnémult harang tehát az ország szívébe került, hogy a magyar feltámadást hirdesse. Az ezeréves nemzet soha meg nem szűnő életerejét, amely minden ércnél maradandóbb és minden fájdalmat és kint túléli. A hidas harang nem némulhat el, bele kell csengenie a magyar lelkiismeretekbe, hogy a jövő bizodalmanak élet-erős magvait plántálja beléjük. Az örök magyar élet hitét és akarátát... A harangot az ifjuság ünnepélyes formák között átadta a TESZ-nek.

1783 vitézt avatott a Kormányzó Ur

Fényes ünnepségek közben 1783 vitézt avatott fel június hó 3-án a Kormányzó Ur a margitszigeti sportpályán. A szakadó esőben már az ünnepség kezdete előtt több ezer főnyi közönség lepte el a sportpálya környékét és zsufolásig megtöltötte a fedett tribünt. A kormány tagjai, Gömbös miniszterelnökkel az élükön, a diszemelvényen foglaltak helyet. A Kormányzó Ur feleségével és fiával érkezett meg.

Az avatási ünnepély 9 óra után kezdődött meg. Bevezető imát Hász István római katolikus és Soltész Elemér református táborigazgatók mondtak. Azután a Kormányzó Ur beszélt a vitézekhez. Hangoztatta, hogy ötévi szünet után most jórésztben a vitézi nemzetségek fiatal hajtásai fölött tart seregszemlét, majd így folytatta:

— Bünt követ el saját fájával szemben az, aki másnak engedi át helyét és nem gondoskodik arról, hogy ivadéka megörizhessék és továbbadhassák azt a nevet, amelynek ő maga egykor dicsőséget szerzett. Nem szabad engednünk, hogy a jövőben bárhol is elnémult harangok halálos csöndje váltsa meg a magyar életet. *Ti, Vitézek, a magyar faj virágai vagytok, nem szabad hagynotok, hogy fajtátok törzse elszáradjon.*

A nagyhatású beszédet dörgő éljenzés kísérte. Vitéz Igmándy-Hegyessy Géza vitézi törzskapitány felolvasta a felavatandók adatait, amely szerint 1783 vitéz közül 1083 a várományosok sorából került ki. Az eskü letétele után a Kormányzó Ur a Hadur nevében valamennyit vitézzé ütötte. A

most avatott vitézek között szerepelnek Marton Béla, Téglássy Béla és Tabódy Tibor országgyűlési képviselők és Huszár Aladár volt főpolgármester.

Az ünnepség a „Himnusz” hangjai mellett s a Kormányzó Ur életetésével zárult.

A világ tornászai Budapesten

Urnapijával kezdődően ismét világhírű események központja volt hazánk fővárosa. A Magyar Országos Tornaszövetség ugyanis ebben az évben ülte meg fennállásának félszázados jubileumát s ezt az alkalmat használták fel a kontinens számottevő tornász-nemzetei, hogy a tornász-világ bajnokságot Budapesten rendezzék meg. A nagyméretű mérkőzést a MOTESZ jubiláris közgyűlése nyitotta meg Teleki Sándor gróf elnöklésével. A nemzetközi tornászövetség vezetői ezután a Kormányzó Urnál tisztelegtek. A diákok tornaünnepét Gömbös Gyula miniszterelnök nyitotta meg mélyen szántó s az ünnepély jelentőségét kiemelő beszéd kíséretében. Hatalmas és osztatlan sikert arattak a középiskolások és a leányiskolák, valamint a levente-csoportok tömeges és mintaszerű mutatványai. Egyéni versenyben a pálmát Svájc tornászai nyerték el, az ifjusági számokban pedig Magyarország lett az első. A verseny június hó 4-én záródott a Kormányzó Ur jelenlétében, 15.000 főnyi közönség előtt, lélekemelő ünnepségek közben.

Horthy Miklós Kormányzó Ur kardütéssel avatja a vitézeket

VILÁGKRÓNIKA

Május hó 29-én *Genfben* megkezdődött a leszerelési értekezlet főbizottságának új ülészsaka. A vita során az egyes nemzetek kiküldöttjei ismét körvonalazták álláspontjukat és hamarosan kiderült, hogy a leszerelés kérdésében változatlanul nagyok az ellentétek.

A *Saar-vidéki népszavazás* kérdésében sikerült megegyezésre jutni. A német kormány kiküldöttje megállapodott *Aloisi* báróval, az olasz delegáció vezetőjével, a Saar-kérdés népszövetségi előadójával a népszavazás időpontjában, mely szerint 1935. évi január hó 15-én fogják megtartani a népszavazást.

Milyen nyarat és őszt jósol Hankó tanár?

Hankó pécsi professor, a hirneves időjós szerint az idei nyár ilyen lesz:

Junius: közepes meleg, de a hónap utolsó napjaiban az idő melegebb lesz. *Julius*: a hónap közepe körül a közepesnél melegebb, vége felé, amikor egy bolygó sem jár a Nap közelében, erősen meleg. *Augusztus*: állandóan elég egyenletesen meleg, inkább közepesen meleg idő. A hónap közepétől kezdve azért lesz meleg, mert a Merkúr és Neptunus bolygók egészen megközelítik a Napot. De igen enyhének ígérkezik az ős is és a tél is. *Szeptember*: első fele aránylag igen meleg. Merkúr és a Neptunus teszik azzá. *Október*: nagyon enyhe, sőt a vége felé meleg. *November*: első fele szokatlanul igen enyhe, gyakran igen meleg, főleg a hónap elején. *December*: igen enyhévé teszik a Merkúr és a Vénus, amelyek a Naphoz egészen közel járnak.

Országzászlóavatás Kompolton

Nagyszabású ünnepség keretében avatta fel *Kompolt* község a hősök ünnepén az országzászlót. Az ünnepségre egybegyűlt *Szabó Gyula* főszolgabíró vezetésével a szomszédos községek lakossága is. A *Faluszövetség*et *Szekerés László* dr. főtitkár, a levénte-intézményt *Pigei János* alvezetési képviselte. A lélekemelő ünnepség szentmisével kezdődött, melyet *Vágó Lajos* kápolnai esperesplébános mondott. A szentmise alatt *Szabó Sándor* kántortanító vezetésével az énekkar szebbnél szebb énekeket adott elő. *Vágó Lajos* esperesplébános nagyhatású beszéd kíséretében fejtegette a zászló jelentőségét, majd *Kristóffy Jánosné*, mint zászlóanya átadta a zászlót *Kaldar Ferenc*

községi bírónak lendületes hazafias szavak kíséretében. Ezután a zászlót a „Hiszekegy“ éneklése közben felhúzták az árboera. Most *Kristóffy János* jószágigazgató tartotta meg ünnepi beszédét, azt hangoztatva, hogy a község német származásu magyar lakossága valóságos iskolapéldát

adott a hazafiság terén, amikor az országzászlót felállította. Ezután a levették díszmenete következett, majd a temetőben a hősi halottak és levették sírját koszorúzza meg az ünneplő közönség. Itt *Körmendy Miklós* vezető-jegyző méltatta a nap jelentőségét.

Szállítsák le a vámörlési díjakat

Amióta a buza ára ismét emelkedik, egyre-másra keresik fel szerkesztőségünket olvasóink azzal a kérdéssel, vajjon nem áll-e szándékában a kormányzatnak a gabona örlési vámját, amelyet a tulságosan alacsony buzaár miatt 12 százalékról 15 százalékra emeltek fel, ismét az eredeti színvonalra, vagy esetleg még az alá is visszahelyezni?

Nagyon jól megértjük gazdaolvásóink kíváncsiságát, amely igazán több mint kíváncsiság, hiszen a nehézségekkel küzdő gazdáknak minden kilogramm gabona fontos és értékes, talán értékesebb, mint a vámörló malmoknak, amelyek, ha megfelelő forgalmat bonyolítanak le, a mai gabonaár mellett az alacsonyabb örlési százaléknál is megtalálhatják számításiukat.

Utánajártunk ennek a kérdésnek és azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a pénzügyminisztérium, a kereskedelmiügyi minisztérium és a földművelésügyi minisztérium most tárgyalják együttesen a termés értékesítésének kérdését és e tárgyalások kapcsán a vámörlési százalék kérdése is napirendre kerül. Hogy a fenti három minisztérium milyen értelemben fog dönteni, azt előre megmondani nem lehet, de reméljük, hogy a földművelésügyi minisztérium megfelelő energiával keresztülviszi azt, hogy az örlési vámot legalább is újra az eredeti 12 százalékra szállítsák le.

Annál is inkább méltányos volna ez, mert az örlési vám emelését a kormányzat akkor határozta és rendelte el, amikor a buza ára 6—7 pengős szinten mozogott. Most pedig 15 pengőn felül áron jegyzi a budapesti tőzsde a búzát. A földművelésügyi minisztérium természetéből pedig — sajnos — azt látjuk, hogy csak közepes termésre számíthatunk. Annál fontosabb tehát az, hogy a gazda lehetőleg kevés költséggel jusson a

saját szükségletére való liszthez, hogy a maga kis gabonájából az örlésért ne kelljen többet leadnia, mint amennyi feltétlenül méltányos.

Megértjük, hogy a kormányzat nemcsak a gazdák, hanem a malmok méltányos érdekeit is képviseli, de nem szabad elfelejteni, hogy a földművelésből élők négy és fél milliós tömegével szemben a molnárok igen-igen szerény száma áll és elsősorban az ország érdekében áll az, hogy a mezőgazdasággal foglalkozó lakosság érdekeit a kormányzat megfelelően méltányolja.

Németországban tartózkodó gazdáiainkhoz!

Balikó József: Levelezőlapodat köszönöm és értesítelek, hogy a VASÁRNAP-ot ezután a Te általad köztölt helyes címre fogjuk küldeni. — **Pózmann László:** Ird meg pontos címedet, mert tévedésből úgy látszik felcsereződött a Balikó címe a Tieddel. — **Nagy Pál:** Elhiszem, hogy három hét alatt még a nyelvet nem tudtad elsajátítani, hogy bírálatot tudjál mondani arról, hogy miképpen is beszélnek ott a nyelvet. Egyidejűleg levelet is irtam címedre. — **Tamás Ferenc:** Ügyed elintézés alatt áll. Levélben is válaszolok. — **Dienes Lajos:** Nagyon szép leveledet és beosztási helyedről szóló cikketed köszönettel vettem. Leírásod a VASÁRNAP egyik legközelebbi számában meg fog jelenni. Örömmel látom, hogy a dolgokat éles magyar szemmel figyeled. Az ilyen ifjakra, ha a jövőben is óvatosság lesznek és nem bízzák el magukat, itthon igen szép feladat vár. A hozzám intézett megszólításod nagyon tetszett, amikor azt írod, hogy *kedves Igazgató Ur.* Hiszen én ugy *Neked*, mint az elmúlt tíz év alatt Németországban járt fiuknak jóakaró barátja vagyok és ezért jól esik, ha az a bizalom, ami köztünk meg kell, hogy legyen, a megszólításban is kifejezésre jut. Mindnyájatokat szívélyesen üdvözöl jóakarótok

Tölgyes István dr., igazgató.

40 éve a világot uraló eredeti angol **THE CHAMPION** és **Láng** kerékpárokat havi 16 és 20 pengős részletre. Kerékpáralkatrészeket **nagybani gyári árban.**

Külső gumi 5.80, belső 1.50, pedál párja 2.50, sárvédők 1.50. **Láng Jakab és fia** kerékpárnyakgyereskedés Budapest, József-körút 41. Képes árjegyzék ingyen

A vetőmagkölcsonök minden 15 pengőjét 8 pengővel vissza lehet fizetni október 15-ig

A földmivvelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amelyben szabályozza a különböző régi vetőmagakcióból származó tartozások fizetését és a gazdák súlyos anyagi helyzetének méltánylásával a tartozás megfizetésére nagyobb kedvezményt nyújt. Így a vetőmagakcióból származó kölcsönökkel még hátralékban lévő gazdáknak, akik tartozásukat legkésőbb ez év október 15-ig kifizetik, a miniszter azt a kedvezményt biztosítja, hogy tartozásuk minden 15 pengőjét 8 pengő tényleges befizetésével kiegyenli-

tettnek veszi. Vagyis a gazda, aki hatvan pengővel tartozik, 32 pengő lefizetésével kiegyenlítheti eredeti 60 pengős tartozását és a miniszter az eredeti 60 pengős tartozás és a kifizetett 32 pengő között levő 28 pengős különbözetet véglegesen elengedi. Akik a majdnem 50 százalékos kedvezmény figyelembevételével mutatózó tartozásukat teljes összegében október 15-ig meg nem fizetik, további kedvezményre vagy halasztásra számot nem tarthatnak.

Tiltakozunk ellene, hogy a gazdák ősi fuvarozási jogát megcsorbítsák!

Ismét napirendre kell tűznünk azt a harcot, amelyről ezeken a hasábocon már volt szó és amely a vonat, az autó és a szekér között folyik. Talán azzal kezdhetnők, hogy szomorú jele az időknek a sineken futó vonatnak és az újkor vívmányának, az autónak hadakozása az ősi lóvonta szekér ellen és még szomorubb, hogy kenyerüket féltik ezek az előkelő közlekedési eszközök a jó öreg löcsös szekértől. De mégsem ezzel kezdjük, mert az természetes, hogy ez a harc a mai keserves gazdasági helyzet következménye. Ha ez a gazdasági helyzet nem volna olyan, mint amilyen, senkinek se jutna eszébe két-három napos késedelemmel Kiskunhalasról szekéren fuvarozni fel Budapestre a sárgakását, ha ezt a vonat, vagy az autó a kevesebb szállítási időtartalommal arányosan olcsón szállítaná. Ámde mert a szekér 46 százalékkal olcsóbban fuvaroz, vajjon kinek van joga arra, hogy a szállítót 54 százalék fuvartöbbletre kötelezze és a szekeret az országról kitiltsa?!

Mert erről van szó! Arról van szó, hogy a magyar kiscgazdát kontárnak minősítsék, mint fuvarozót és kitiltásák az országutakról. Ezt szeretnék a „nem kontár“ fuvarozók! Monopóliumot! Mentességet a szekér versenytől! Nem hiszük ugyan, hogy ilyenfajta mozgólódásuk illetékes helyen meghallgatásra találhatna, mégis célszerűnek látjuk egy és más igazságnak hangoztatását.

Mindenekelőtt meg kell állapítanunk, hogy magyar kiscgazda a fuvarozás terén nemcsak, hogy nem kontár, hanem a szó szoros értelmében ő az ősfuvarozó. Nem volt vasutnak hire-hamva, autóról pedig a lázálmos fantázia sem álmodott még akkor, amikor a magyar országutakon

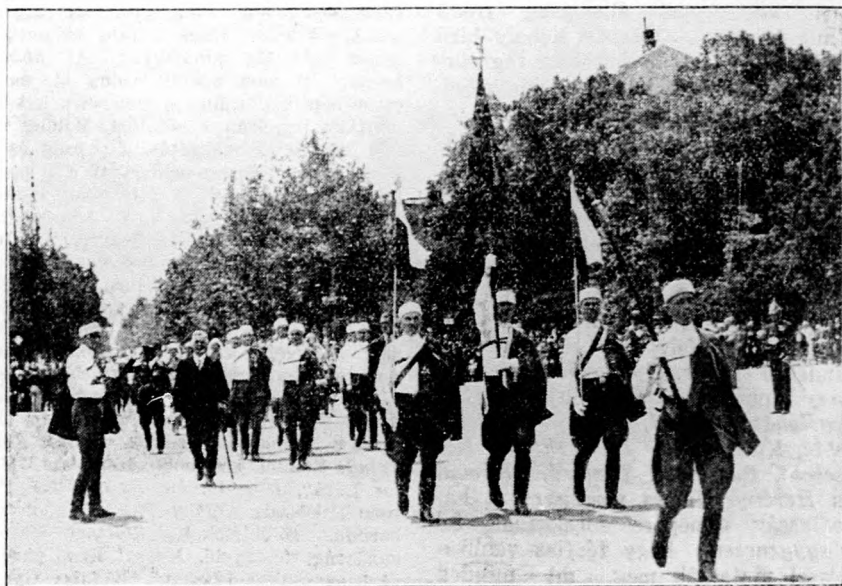
a gazdák szekerei szállították a kenyérnekvalót a hazai és külföldi piacokra. És nemcsak ősfuvarozó a gazda, aki tehát ősi jogon járja kocsi-jával az országutakat, hanem ő az, aki a magyar törvények értelmében fuvarozásra ősidőktől fogva kötelezve is van! Ősidőktől fogva a gazda az, aki hivatalos utakra előfogatot adni volt köteles és a fogatos közmunkák terhe szintén a gazdái. Ezen kötelezettségek nélkül soha ki nem épültek volna azok az országutak, hidak, viaduktok és más közművek, amelyeknek használatából most éppen a fuvarozó gazdát tiltanák ki a monopóliumra törekvő szervezett fuvarosok?!

Ami pedig azt illeti, hogy a gazda nem fizet fuvarkeresménye után adót, ez egyszerűen nem igaz! A gazda adó-

jába mindenkor bele van számítva, hogy tart-e szekeret és lovat és ha igen, hányat. A gazda tehát fogata után igenis adózik. Ha pedig a mai inséges időben még azt is számításba vesszük, hogy a gazda lova magyar termései takarmányt fogyaszt, az autó pedig külföldről behozott gumit és benzint, akkor még egy nemzetgazdasági okkal támasztottuk alá azt a tiltakozásunkat, amely minden olyan intézkedés ellen irányul, amely a gazdák ősi fuvarozási jogát csorbítaná!

GAZDAÉRDEK

A telepítésről azt olvassuk, hogy a kormány ennek a nagyfontosságú birtokpolitikai műveletnek irányítását egy kézre kívánja bízni. Nem is volna helyes másképpen! Kell egy hatóságnak lennie, amely ezt a tevékenységet nemcsak irányítja, hanem szigorúan ellenőrzi. Sőt annyira fontos az ellenőrzési jog, hogy mi ennek az ellenőrző hatóságnak bizonyos kérdésekben döntő szót is biztosítani. Megmondjuk világosan, mire gondolunk. Arra gondolunk, hogy a telepítésekkel való üzérkedésen kívül minden a telepítéssel végződő nem komoly kísérletezést is lehetetlenné szeretnénk tenni. A telepítés csak bizonyos előre meghatározott és nagyon gondosan elkészített tervezetek szerint történhetik. Legyen tehát olyan hatóság, amely ezeket a tervezeteket a telepítés tényleges megkezdése előtt a legtúzetesebben megbirálja és jóváhagyja, vagy elutasítja. Telepíteni tehát csak olyan tervezet szerint legyen lehetséges és megengedett, amelyet ez a hatóság átvizsgált és jóváhagyott. Ez az első, talán a legelső feltétele annak, hogy a telepítéstől sikert várhassunk. v. gy.

Bolgar tornászok a budapesti tornász-világbajnokságokon.

Junius 12-én Kecskeméten országos háztartási verseny lesz

Jelentettük már, hogy a *Faluszövetség* a XVI. Nemzetközi Háztartási Kongresszussal kapcsolatosan rendezi meg a III. Nemzetközi Háztartási Serlegversenyt Budapesten. A verseny anyaga olyan természetű elméleti kérdésekből és gyakorlati feladatokból áll, amelyek a háziasszonynak és az anyának mindennapi munkáját képezik.

A versenyre hónapok óta folyik a szorgos előkészület az ország három gazdasági és háztartási tanintézetében, mert kívánatos lenne, ha a földművelésügyi miniszter által felajánlott értékes ezüstszerleget Magyarország nyerné meg. Az előkészületek felülvizsgálására a *Faluszövetség* az elmúlt héten kiküldötte *Wieser Béla* titkárt. *Putnokon* a *Gazdasági Felsőleánynevelő Intézet* igazgatója: *Gulácsy Béla* mutatta meg az intézetet és az internátust. Ez az intézet olyan komoly munkát fejt ki a gazdasági nevelés terén, amely megállja a versenyt a külföld hasonló intézeteivel. A nemzetközi versenyre készülő növendékek egy kis

házi vizsgálaton estek át és az összes feladatokat pontosan, szépen és igen rövid idő alatt oldották meg.

Ugyanígy folynak az előkészületek a *Budapest* székesfőváros *Maglódi-uti Gazdasági és Háztartási iskolájában* is, valamint *Kecskeméten*, a *szaktanítóiskolák központi intézetében*.

A három intézet két-két növendéke június hó 12-én *Kecskeméten* országos versenyen fog mérkőzni az elsőbbségért. Ennek a versenynek győztese képviseli azután a magyar színeket a nemzetközi versenyen, amelyre eddig *Belgium*, *Olaszország* és *Svájc* tanítézei neveztek be. Minden országból egy-egy növendék versenyez.

Az előkészítő bizottság *Schandl* Károlyné elnökletével megállapította az országos verseny rendjét és minden intézkedést megtett, hogy a nemzetközi verseny is zavartalanul és simán bonyolódjék le. A nemzetközi zsüri elnöke *Kállay Miklósné*, aki az országos versenyen személyesen is megjelenik, hogy ezáltal is hangsúlyozza annak fontosságát.

nökséget *Szücs Istvánnak*, a szombathelyi járás kiváló főszolgabírójának elnöke alatt *Galba* Vince, a községi járás tb. főszolgabírája fáradhatatlan munkássággal töltötte be, akinek hűséges munkatársai voltak e gyönyörű nap megrendezésében *Holló* Emil főjegyző, *Gáspár* Mihály községi bíró, *Mészáros* István felsőházi tag és az örökké mosolygó körorvos: *Szerdahelyi* Elek dr.

A lélekemelő ünnepség a templomban kezdődött, ahol *Kopcsány* Sándor kanonok ünnepélyes szentmisét mondott, majd utána fényes papi segédlettel az új népházat beszentelte. Az egyházi szertartások végeztével az új népházban megkezdődött a diszközgyűlés. *Heiner* László vezetése alatt az énekkar gyönyörű dalokat adott elő, majd *Galba* Vince nagyhatású beszédet mondott, kiemelve azt, hogy helyet emeltünk a kulturának, *hadd hirdesse a magyar élni akarást*. Azután *Mészáros* István felsőházi tag a népház keletkezését vázolta és azt kívánta, hogy a népház a nemzet egységének és élni akarásának legyen a jelképe. *Horváth* Andor főszolgabíró ünnepi beszédben rámutatott arra, hogy ez a népház az emberi haladás temploma lett, ahol otthon talál a széles néprétegek tanulmánygyúléja. Végül *Gáspár* Mihály községi bíró átvette a népházat annak a hangoztatásával, hogy a gazdasági erőket ne prédáljuk el, hanem egyesítsük, mert olyan időket élünk, amikor a gazda sorsát önmagának kell irányítani.

Gyönyörű népházavató ünnepség folyt le Nagygencsen

Nagygyecs, június hó 3.

Borongós, fülledt levegő. Fáradt kalásztenger hullámkzik a szélben. Szürkül. Nemsokáig bírja, pedig az *Irottkő* fölött a felhő nem mutat esőt. Ha így megy a szárazság, lassanként még a velőt is kijefti a földből.

A *nagygyecsi* állomáson *Holló* Emil főjegyző, *Gáspár* Mihály bíró és *Mészáros* István felsőházi tag vannak. A vármegye jeles tanfelügyelője, *Dezső* Lipóttal érkezünk meg.

Kemény, bronzarcu, munkában edzett magyarok köszöntenek, akiknek szíve csordultáig tele van a föld szeretetével. Mellettük magyarruhás leányok, iskolás gyermekek, szép szál legények: mind nemzeti viseletben. A községben zászlódísz; tüzoltó, leventeszakasz menetel. Az egész *községi járás* felvonul. Egymásután jönnek *Perenye*, *Gyöngyösapáti* — a nagy *Apponyi* Albert faluja — *Seregélyháza*, *Ludad*, *Pöse*, *Nagycsömöte*, *Kiscsömöte*, *Lukácsháza*, *Nemescső*, *Pusztacső*, *Tömörd*, *Kámon* és *Herény*. Nemes versenyre, a hazafiasság ünnepére sorakoznak fel *Nagygyecsen*, hogy férfias vetélkedéssel mutassák meg, mi minden nem telik ki a magyar faluból, ahol a magyar rögnék élni akarása és ereje tüzesíti a lelkeket.

Hatalmas tömeg. Festői csoportok. Szép, egészséges, gyönyörű faj. Régi történelmi idők új kiadásában. A gyermekek nemzeti viseletben és szalaggal. Az *urasszonyok és férfiak ruhája magyaros díszítéssel van tele*. Pompás együttese a hagyománynak és a mai időknek. Valóságos uttörők ezek nők a magyar viselet terén. Követéseméltó példa, mert ruhájuk minden tülltésében ott ragyog a nemzet lelke. Maga a falu valamikor német volt. Ma színmagyar. A *hidasi harang* itt nem némult volna el, mert ez a nép úgy csügg a nemzet lelkén, mint az ingaórán a sétálója. Boldog vidék, ahol a közigazgatás, a papság és a földesur úgy összekeményedett a néppel, mint tűzben az acél. A falu olyan tiszta, mint egy szép üvegház. A község háza előtt a járás lelkész, jegyző, tanító kara mind együtt van. *Szücs* István szombathelyi és *Galba* Vince községi tb. főszolgabíró vezetésével. A földművelésügyi minisztert *Körmendy* Péter gazdasági felügyelő, a főispánt *Horváth* Andor ny. főszolgabíró, a *Faluszövetséget* e sorok írója, a győri mezőgazdasági kamarát sokorópátkal *Szabó* István ny. miniszter képviseli, de itt vannak *Kopcsány* Sándor kanonok vezetésével *Gálos* László, *Kiss* István, *Kaltenecker* Ferenc lelkészek, *Eölbey* *Thyll* Sándor tábornok, földbírtokos, *Stettner* Walter gazdasági felügyelő, *Massát* Ernő gazdasági egyesületi igazgató, *Weiniss* Gyula szombathelyi téli gazdasági iskola igazgató. Szombathely városát *Fekete* István dr. tanácsnok képviselte. A rendezői fő-

A nagyszerű beszédek elhangzása után sokorópátkai *Szabó* István a győri mezőgazdasági kamara nevében üdvözölte az egybegyűlt közönséget. *Szekeres* László dr. főtitkár a *Faluszövetség* képviseletében arról szólt, hogy a nemzeti öntudat kimunkálása egyik legfontosabb feladatunk. *Dezső* Lipót tanfelügyelő mélyértelmű szavakkal azt magyarázta, hogy gerinces ifjuság nélkül nincsen jövő. *Massát* Ernő gazdasági kérdésekről szólt. *Fekete* István városi tanácsnok Szombathely város üdvözlését tolmácsolta. A diszközgyűlés alatt *Wikli* Károly és *Vargha* Alajos drámai erővel szavalatokat adott elő, míg *Molnár* J. nagyszerűen énekelt.

A fényes ünnepség után a közönség átvonult a községi iskolába, ahol a nagyszerű háziipari kiállítást tekintette meg. Időközben a *tömördi*, *nagycsömötei* és a *siófoki* országos versenyen második díjat nyert *nagygyecsi* dalárdák keltek nemes versenyre, míg a szavalókórusok küzdelmében *Tömörd*, *Perenye*, *Nagycsömöte* és *Nagygyecs* ifjusági egyesületei vettek részt.

A háziipari kiállításon élénk meglepetést keltett az, hogy a *község fiatalosága hegedűkészítéssel foglalkozik*. Egyszerű, kezdetleges eszközökkel, szebbnél-szebb és jobbnál-jobb hangu hegedűket állítanak elő, ami fényes bizonyossága annak, hogy

fajtaunk kézügyessége messze felülmúlja más nemzetekét.

Délután *Galba* Vince tb. főszolgabíró alapos készütséggel ismertette a járás népművelési tevékenységét, amely után szindarabokat mutattak be nagy hatással.

A minden tekintetben gyönyörűen sikerült *népházavató ünnepség* és *járási népművelési nap* fényes bizonyossága annak a csodálatos értéknek, amely a magyar faluban eltemetve fekszik. Az ilyen ünnepségek nagy hordereje és nevelő hatása főként abban rejlik, hogy nemcsak felszínre hozzák azt a sok rejtett kincset és értéket, amelyben a nemzeti élet ügyessége, hazaszeretete és a magyar rögnök az ereje dobog, hanem kitartásban és összefogásban is meg-erősítik a népet.

Különös elismeréssel emlékezünk meg *Abláncz* József vármegyei népművelési titkárról, aki mozgatója és irányítója volt az ünnepségeknek.

Amikor késő este a hősök szobra előtt elhaladtunk, tekintetünk az ott elhelyezett koszorukra esett. Az egyiknek szalagján ezt olvastuk: „*Edzőjön meg karotok a föld megmunkálásában, de megvédésében is.*” És megéreztek e szavaknak varázslatos erejét ott, a köszegi hegyek alján, ahol egy kőhajításnyira elszakított magyar testvéreink élnek...

SZEKERES LÁSZLÓ dr.

Sikos Lajos nagyalásonyi gazda üszője nyerte el a Faluszövetség ezüst-kolompját

Az elmúlt évben, a *Somlóvásárhelyen* pünkösdkor rendezett kiállítással kapcsolatban, a *Faluszövetség* a legjobb kisgazdanevelésű üsző jutalmazására *ezüst kolomp-vándordíjat* alapított, amely minden évben újból odaitélésre kerül. Junius hó 3-án, a *Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület Somlószőlősen* megtartott járási állandó díjazásán került sor a vándordíj odaitélésére. A bírálóbizottság igen nehéz helyzetben volt, mert a sok jó közül csak hosszas tanácskozás után tudta a legjobbat kiválasztani. Végül is *Jókay-Ihász Miklós* földbirtokos, a bírálóbizottság elnöke hirdette ki az eredményt, mely szerint az *ezüst kolompot Sikos Lajos nagyalásonyi kisgazda üszője nyerte el. A Faluszövetség* képviselőjében megjelent *Wieser Béla* titkár adta át a nyertes üsző gazdájának a kolompot.

Sikos Lajos évek óta nagy gonddal neveli állatait, csak elsőrangú apaállattal fedeztet és így tudott a versenyre ilyen szép állattal eljönni. Különben a nagyalásonyi gazdák fogadkoznak, hogy a *kolomp nem fog többé kikerülni a községből.*

Ünnepi és filléres gyorsvonatok

A MÁV igazgatósága közli, hogy *junius 10-én*, vasárnap a következő nagykedvezményű gyorsvonatokat indítja ötszáz jelentkező esetében:

Ünnepi gyorsvonatok: 1. *Budapestről Debrecenbe.* A menettérti jegy ára 4.70 pengő. 2. *Szombathelyről Debrecenbe.* Sárvár, Celldömölk, Pápa, Győr és komáromi felszállással. A menettérti jegy ára Szombathelyről 8 pengő. Győrtől kezdve pedig 6.70 pengő. 3. *Hódmezővásárhelyről, Orosházáról és Békéscsabáról Debrecenbe.* A menettérti jegy ára Hódmezővásárhely és Orosházáról 5.30 pengő, Békéscsabáról 4.30 pengő. Erre a vonatra Békéscsábadvár, Mezőtúr és Gyomán is fel lehet szállni. 4. *Miskolcra Debrecenbe.* A menettérti jegy ára 3.10 pengő. Az ünnepi vonatokra menetjegyeket csakis abban az esetben szolgáltat ki a Menetjegyiroda, ha az utas egyidejűleg a „*Debreceni Hétfő*” igazolványát is 2 pengős árban megváltja.

Filléres gyorsvonatok: 1. *Budapestről Eger és Putnokra.* Ez a vonat a jelentősebb Bük-i turisztikai helyeken megáll. Menettérti jegy ára Egerbe 3.30 P, Putnokra 4.50 P. 2. *Budapestről Kalocsára.* Népviseletek bemutatása. A menettérti jegy ára 3.10 P. 3. *Budapestről Tapolcára.* Ez a vonat a balatonmenti helyeken megáll. A menettérti jegy ára 4.30 P. Tapolca és Keszthely között oda és vissza megfelelő csatlakozás van. 4. *Budapestről Orosházára.* (Szegeden át.) Ennél a vonatról a le-, illetve felszállás Hódmezővásárhelyen is meg van engedve. A menettérti jegy ára 5.30 P. Szegeden a le- és felszállás 4 pengős menettérti jeggyel meg van en-

Mászlag-, beléndék, nadragynalevelet, cseresznye- és meggyzárát,
anyarozsot, kőrishogarat
 és minden más **gyógynövényt**
 a legmagasabb áron vásárol
Dr. MIKLÓS gyógynövény-kereskedés r.-t.
 Budapest, V., Vilmos császár-ut 6
 Telefon: 80-5-77 — Sürgőnyicím: DRIMAG

gedve. 5. *Budapestről Pannonhal- mára.* Menettérti jegy ára 3.80 P. 6. *Sátoraljanj hely és Miskolcra Budapestre.* Fel-, illetve leszállás Sárospatak, Szerencs állomásokon is. A menettérti jegy ára Miskolcra 4 P, a többi állomásokról 5.30 P. 7. *Török-szentmiklósról Eger és Gyöngyösre.* Felszállási lehetőség Szolnokon és Jászberényben is. A menettérti jegy ára 3.60 P.

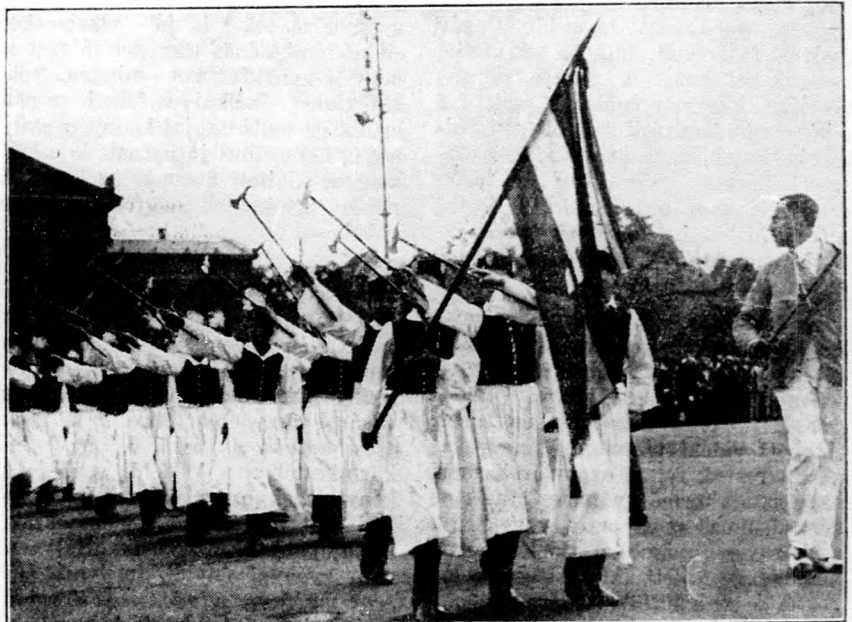
ELADNÉK:

Egy jelenleg üzemen kívül álló négyüléses, négyhengeres **Ford**-személyautó eladó. Cim: *Hajmáskér, Veszprém m., Fő-utca 43. házszám.*

VENNÉK:

Vennék járgánnyal hajtható 200—1000 liter teljesítményű **vízemelő-készülék**. Vennék *De Grace-fajta* borsót, továbbá *moharmagot*. Cim: *Nagy Béla, Peszéradacs, Középpeszér, Pest m.*

Vennék használt, jó állapotban levő 6×9-es, erős lencsével bíró lemez vagy filmes **fényképezőgépet**. Cim: *Galambos Géza, Zalaövő, Zala megye.*

Kép a budapesti nemzetközi tornaversenyekről.

A nagykanizsai diákok: a „sáskák” felvonulása a megnyitó ünnepségre.

Megkapja-e a termelő a gyümölcs árát?

A *Külkereskedelmi Hivatal* — mint már jelentettük — mindent előkészített arra vonatkozólag, hogy a most folyó gyümölcsértékesítési kampány megfelelő eredménnyel járjon. A gazdátársadalom elsősorban természetesen az érdeklő, hogy az eladásokra kerülő gyümölcs árából mennyi jut neki, a termelőnek, mert országos szempontból bizony ez a fontosabbik kérdés és nem az, hogy az exportőrök vajjon megfelelő haszonnal tudják-e értékesíteni a magyar gyümölcsöt.

Utánajártunk ennek a kérdésnek és sajnálattal meg kellett állapítanunk, hogy termelői statisztikák csak egyes nagyobb piacokon készülnek. Azt is megállapíthattuk, hogy a termelői árak ezeken a nagyobb piacokon az utóbbi években és különösen az elmúlt évben a gazdákra nézve előnyösebben alakultak ki, mint azelőtt, még pedig elsősorban azért, mert a magyar gyümölcs exportjának fellendülésével az exportőrök előzönlötték ezeket a nagyobb piacokat, nagyobb volt a kereslet, tehát nagyobb árat kapott a termelő is a piacra behozott gyümölcsért. Sőt az elmúlt évben előfordult az a régebben lehetetlennek tetsző helyzet is, hogy például *Kecskeméten* és *Nagykőrösön*, az országnak ezen a két legnagyobb gyümölcs piacán, az árak magasabbak voltak, mint *Budapest*en.

Mindezzel azonban még nem nyert megoldást a termelők árkérdése. Ime egy példa: 1933 júniusában a cseresznye nagykereskedői átlagára egy bizonyos napon *Budapest*en 54.4 fillér volt. Ezzel szemben ugyanazon a napon a *gyöngyösi* termelői átlagár csak 26 fillér volt, ami, ha tekintetbe vesszük azt, hogy a vasuti szállítás költsége kilogrammonként csak 1.2 fillér és leszámítjuk a budapesti bizományosnak, vagy kereskedőnek összes költségeit, még akkor is olyan rendkívül nagy árkülönbözetet mutat a termelő terhére, amit mindennek inkább nevezhetünk, mint igazságosnak vagy méltányosnak.

Ez csak egy kivívó eset, de számtalan ilyen esetet sorolhatnánk fel azokról a piacokról is, amelyekről jelentései vannak a *Külkereskedelmi Hivatalnak*. Mi történik már most azokon az eldugott vidéki piacokon, amelyeket nem keresnek fel az exportőrök, mert vagy az ott termő gyümölcs minősége nem alkalmas az exportra, vagy pedig a környék gyümölcstermelése még nem eléggé fejlett ahhoz, hogy az exportőrök ott a külföld részére nagyobb mennyiségeket vásárolhassanak? Ezeket a piacokat azután teljesen ki vannak szolgáltatva a termelők a helyi kereskedők, vagy a budapesti bevásárlók kénye-kedvének és ezeknek a

piacoknak a lehetetlenül alacsony árai azok, amelyek azt az érzést keltik a gazdátársadalomban, hogy nem érdemes gyümölcstermeléssel intenzívebben foglalkozniok.

A földmivelésügyi minisztérium évek óta hathatós propagandát folytat a magyar gyümölcstermelés minőségének és mennyiségének fejlesztése érdekében. A minisztérium akcióját csak helyeselhetjük, hiszen az eddigi eredmények is azt mutatják, hogy ott, ahol megfelelő minőségű és mennyiségű gyümölcsöt termelnek, a gyümölcs egyik legjobban kifizetődő cikke a mezőgazdaságnak. De ez az akció csak akkor vezethet igazán sikerre, ha a belföldi értékesítés kér-

dése is megoldást nyer, mégpedig olyan értelemben, hogy a gazdák meg is kapják azt az árat a gyümölcsért, ami őket jogosan megilleti.

Bonyolult, nehéz kérdés ez. Az export fejlődése már sokban enyhítette a kivívó igazságtalanságokat, de még mindig nagyon sok csinálnivaló van hátra. Szeretnénk behatóan foglalkozni ezzel a nagyjelentőségű problémával, éppen ezért adatokra volna szükségünk. Felkérjük tehát gyümölcstermeléssel foglalkozó olvasóinkat, hogy minden esetben, amikor olyan dolgot tapasztalnak, amit igazságtalannak éreznek, vagy ha olyan ötletük van, amellyel úgy vélik, hogy közelebb juthatunk ennek a kérdésnek a megoldásához, forduljanak bizalommal a „*Vasárnap*”-hoz és mi minden egyes ügyek utánajárunk, hogy olvasóink érdekeit, amennyiben és amennyire módunkban áll, megvéddhessük.

A külföld keresi a kitünő magyar gyógyfüveket

A gyógynövénypiac helyzete és az árak

Az utóbbi években körülbelül két millió pengőre emelkedett magyar gyógynövény-kivitell az erős konkurrencia következtében, amelyet az elszakított magyar területekről az illető országok kormányai támogatottak, az elmúlt évben jelentősen visszaesett.

A magyar kormánykörök tudatában vannak annak, hogy mit jelent a magyar gyógynövény-kivitel, amely kilencven százalékban vadontermő növényekért és dudvákért nemes valutát juttat az országba; de a természetgyógyászok is jól elhelyezhető cikkek és különös szerepet játszik az, hogy a gyógyfüveket minden tőkebefektetés nélkül a falusi szegény ember és családtagjai könnyen gyűjthetik, keresetnek juthatnak és ezért a magyar kivittel ma már az egész vonalon igyekeznek megfelelően támogatni.

Amíg az egyik oldalon az utódállamok versenye támasztott nehézségeket, addig a másik oldalon a magyar gyógynövénygyűjtésben, különösen egyes olyan tömegcikkeknél, amelyeket a külföld szívesebben nálunk vásárol meg, érthetetlen erős visszaesés mutatkozik és félé, hogy ennek következtében a külföldi vevők, kik kénytelenek orosz vagy más országbeli árut vásárolni, azt megszokják és mindinkább eltávolodnak attól a magyar gyógynövénytől, amelynek minősége majdnem minden más országbeli gyógynövényt felülmúl. A legnagyobb magyar gyógyfü-exporthelyekből, a *székfűvirágból*, 8—10 évvel ezelőtt Csonkamagyarország 75—80 vagónt exportált, az elmúlt évben pedig csak

55 vagónt. Az elszakított területekről 8—10 évvel ezelőtt 9—10 vagónt, az elmúlt évben pedig már 46 ment ki. Jelenleg a magyar *székfűvirágot* más évektől eltérőleg már csaknem teljes egészében felvásárolták, jó áru után különösen nagy az érdeklődés és 40 fillértől 70 filléres árban, minőség szerint, könnyen elhelyezhető.

Másik nagy cikk a *maszlaglevél* vagy *redőszírom*, amelynek gyűjtése, dacára a fölfelé menő ártendenciának, évről-évre visszaesik. Igen ajánlatos ezt a cikket minél nagyobb mennyiségben gyűjteni, mert míg az elmúlt évben 8—10 vagónt ment ki az országból, minden lehetőség megvan arra, hogy a külföld 18—20 vagónt is nyujtson eladási lehetőséget. A *maszlaglevél* ára körülbelül 50 fillér kilogrammonként.

Igen jó és elhelyezhető cikkek a *beléndeklevél*, melynek ára körülbelül 40 fillér. Itt is hiánnyal kell egy-két éve számolni. *Körösbogár* ára 4.50 P körül van, *körösvirág* 1.10 P, *ezüst-hársvirág* 55 fillér, *hőfőhő bodzavirág* 42 fillér. Ezek a cikkek mind könnyen eladhatók és ajánlatos, ha a gyűjtő és beváltó főleg ezekre a gyógyfüvekre veti a súlyt és nem gyűjt ugyan szaporább, de elhelyezhetetlen gyógyfüveket, mert van csaknem száz olyan gyógyfü, amelyet külföldön is gyűjtenek és így különböző országok vám- és egyéb akadályversenyein keresztüljutni nem tudván, itt rekednek az országban és a gyűjtőt elkedvetlenítik.

A gyűjtésre vonatkozólag utbaigazítással készséggel szolgál a *Miklós-gyógynövénykereskedés, Budapest, V., Vilmos császár-ut 6.*

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A legeltetés

az állattartásnak leggazdaságosabb, legtermészetesebb módja, mely egészségi nézőpontból is nagy előnyöket biztosít. A legelő változatos összetételű izletes füve könnyen emészthető tápanyagokat tartalmaz s így jól táplálja állatainkat. A legeltetéssel körölte járó mozgás a fiatal állat csoportzatának és izomzatának fejlődését elősegíti. A világosság, az éltető napsugár élénkíti a vérképző szervek működését, fokozza az idegrendszernek, a lélegző és a nemi szervek életenergiáját. Ujabb vizsgálatok azt is kimutatták, hogy a napsütés aktiválja az állati szervezetben levő, ugynevezett „provitaminokat“, azaz ezeket hatékony vitaminokká változtatja. Ez utóbbiak közül különösen fontos a „D“ vitamin, mely az ásványi anyagok forgalmát szabályozza és az angor kór kifejlődését megakadályozza.

A legeltetés s vele kapcsolatosan a szabad, friss levegőn való tartózkodás megakadályozza a szarvasmarhák egyik legveszedelmesebb betegségének, a gümőkórnak elterjedését.

Az elmondottak szerint a fiatal állatok felnevelésénél és a tenyésztőállatok tartásánál a legelőt nélkülözhetetlennek kell minősíteni, de a többi állatot is célszerű legeltetni avégből, hogy a tartási költségeket csökkentésük.

Különös figyelmet érdemel ezért a legelő karbantartása és javítása, nemkülönben az, hogy a legelőt ne összevissza járassuk, hanem szakaszonként legeltessük, továbbá, hogy jó ivóvizet biztosítsunk és árnyékos facsoport ültetésével delettetésre alkalmas helyet létesítsünk.

A legelő füve az egy éven felüli csikók és borjúk tápanyagszükségletét biztosítja. Egy éven aluli tarka borjakkal azonban a legelőn felül még 1—1¼ kg. abrakot is ajánlatos etetni, hogy a fiatalok növekedési energiát gazdaságosan ki tudják használni. A fejős tehenet a buja legelő 20 liter napi tejtermelésre is képesíteni, de a mi legelőink gyengék s ezért legfeljebb 5—8 literes tehen találja meg itt táplálékát. Amelyik tehen több tejet ad, annak már abrakot kell adnunk.

A selyemhernyó

tenyésztése utján jelentékeny jövedelmet biztosíthatnak maguknak olyan egyének, kik már a nehezebb földmunkára nem vállalkozhatnak (öregező, gyengélkedő egyének), különösen sikerül e munkájuk, ha például a levélszedésben 1—2 gyermek is segítkezik nekik

A selyemhernyópetéket az állam

ingyen adja. A számítás alapjául az a hernyómennyiség szolgál, mely 25 gramm, azaz 1 uncia petéből kikel. Egy uncia petéből kikelt hernyók teljes kifejltségük idején már 60 négyzetméter rácsfelületet foglalnak el. A rácsokat, egymás fölé is helyezhetjük s így a helyiséget jobban kihasználhatjuk. Nevelőhelyiségnek minden száraz szoba, kamara vagy magtár megfelel.

Egy uncia (25 gr.) petéből kikelt hernyók a begubózásig igényelnek 10—12 métermáza eperlevelet. Egy kifejlett és nagylevelű eperfa nyújt 35 kg. lombot. A selyemhernyótenyésztés fejlesztése érdekében a törvény ugy intézkedik, hogy a közutakon és köztereken levő eperfák lombját is leszedhetik a selyemtenyésztők; hogy azonban magunknak a kellő mennyiséget biztosíthassuk, célszerű udvarunkon, a legelőkön, utak szélén eperfát ültetni 10 X 10 méter sor, illetőleg növénytavolságban.

A selyemhernyókat 30—32 napig kell táplálni. Tartózkodási helyük a rácsl, mely nádból, kukoricaszárból, szalmából készülhet.

A selyemhernyókat a községi selyemhernyótenyésztési felügyelők (közelebbi címüket az előjáróság megadja) osztják szét. Április elején kell értük jelentkezni.

Körülbelül egy hónap mulva a hernyók bebábozzák magukat, ha vadrepce szárból készült kötegeket fektetünk rácsaik fölé.

A gubók a gubózás kezdetétől számított 10 nap mulva a legközelebbi gubóbevaltó állomáson átadható, hol kellő szortírozás után felértékelik, s árát mindjárt ki is fizetik. Egy uncia (25 gr.) petéből származó hernyók kedvező esetben 50 kg. gubót szoktak adni. Hogy 1 kg gubóért mit kap a tenyésztő, azt a földművelésügyi minisztériumban (Budapest, Kossuth Lajos-tér) székelő Selyemtenyésztési Felügyelőség minden év elején közhírré teszi.

Ugyanezen felügyelőség az itt nem érintett kérdésekben is mindenkinek bármely szakkérdésre ingyen készséggel ad felvilágosítást.

A szőlő bujtása

Bizonyára sok bortermelő tapasztalta ezidén, hogy a téli fagykarak alaposan megrongálták a tőkét és sok tőke feje teljesen lefagyott. Azt hiszem, nagyon kevesen lesznek ezidén, akik elhanyagolják az őszi takarást, — hallottam ugyanis kárvalott gazdákat fogadkozni, hogy ha a ruháját kellene is eladni, még akkor is elvégzi a szőlő takarását, — mert igen nagy kár van az idén, mivel az alulról fakadó tőkék hajtásain lénye-

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hirneves

Reményi Mihály

hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

gesen kevesebb a fűrthozam, mint a rendes csapokon lett volna.

Gondoskodni kell ezekután a kifagyott tőkék pótlásáról. Ezt a munkát az úgynevezett bujtással érhetjük el a legmegfelelőbbben. Bujtás többféle van. Legismertebb a rendes bujtás, a porbujtás, kevésbé szokásos nálunk a feltöltéses bujtás, körbujtás, stb. Szokták ezenfelül a szőlővesszőket kosárhoz vagy cserépbe bujtani, ha kiállításra szánják a nevelendő tőkét.

Rendes bujtás: A hiányzó tőke melletti egyik jó erőben lévő tőkén 2 hajtást jó hosszúra hagyunk, rendesen beérleljük. Ha tavasszal akarunk bujtani, e vesszőket gondosan letakarjuk. Ősszel is bujthatunk, mivel inkább van e munkára időnk ősszel, mint tavasszal. Az őszi bujtásakor a hiányzó tőkét a hosszú hajtásokkal bíró tőkétől egy 35—40 cm mély és 20 cm széles árkot ásunk ki. Ebbe lefektetjük a tőke ellenkező oldaláról óvatosan lehozott vesszőt úgy, hogy annak vége (egy-két szem magasságig) a leendő tőke helyén kiálljon a földből. Erre a helyre egy karót verünk, melyhez hozzákötjük a bujtott vessző felfelé álló végét.

A lehajtásnál természetesen óvatosan meg kell a vesszőt ropogtatnunk, hogy az törésmentesen hajolhasson le ebben a nagy ivben.

A lefektetett vesszőre humuszos talajból körülbelül 15 cm vastag réteget szórunk, majd a föld szintjéig betemetjük. A kiálló vesszővéget becsirkézzük. A bujtást követő ősszel vagy tavasszal a lebujtott vesszőt levágjuk az anyatőkéről, majd kibontjuk a takart részt és olyan távolságban, hogy a kapálás meg ne szagathassa az új gyökérzetet, levágjuk a földalatti gyökerezést.

Porbujtás: Az előbbiől annyiban tér el, hogy ennél a vesszőt csak körülbelül 20 cm mélyre tesszük a földbe és nem kipszult tőke helyére, hanem tőke közé húzzuk le a végét, melyen 3—4 szemet is hagyunk. E bujtással célunk nagyobb hozamot elérni, ami jó trágyázás mellett sikerrel is jár.

Porbujtást csak minden második vagy harmadévben ajánlatos készíteni, mert ez nagyon meghajtja (igénybe veszi) a tőkét.

A borpiac

Az aratási borokat most kezdik lassan fedezni a kereskedők és koresmárosok, kik hetek óta várták a napi árák kialakulását. A bőséges esők megjavították sok helyen a gabonát, burgonyát, ahol tehát jobb termés lesz, nagyobb borfogyasztásra is számítanak, ez pedig a borárak ismételt lassu, de biztos emelkedését idézi elő, mert készlet nem sok van az országban. Például Szeged vidékén a múlt év május 15-én még körülbelül 80.000 hl bort tartott nyilván a javadalmi hivatal, ezzel szemben ezidén május közepén egyik szegedi lap adatai szerint már csak 24.500 hl bor van a gazdák és kereskedők birtokában. Így van ez minden borvidéken az országban.

Irsai M. József

A csikók elválasztásának legmegfelelőbb ideje az 5—6 hónapos életkor. Válasszuk el a csikókat fokozatosan. Ott azonban, hol több hasonló koru csikó van, célszerűbb a hirtelen, minden átmenet nélküli elválasztás és utána a választott csikók együttartása, mert a fiatal csikók ilyenképpen hamarabb felejtik el az anyjukat. A választott csikókat hajtsuk lehetőség szerint legelőre és etessünk velük abrakot. Legtermészetesebb 2½ kg zab, továbbá ¼—½ kg fehérjedus abrak, például lenmagpogácsa.

Régi regula, hogy június végén nem kívánatos az eső. Ennek megvan a élet-tani magyarázata. Az érés folyamata alatt a buzánövénny nedvei visszaáramlanak a gyökérzetbe, amely azokat a talajnak adja át. Ha a talaj száraz, ez a visszaáramlás akadálytalanul s aránylag rövid idő alatt lezajlik. Ha a talaj nedves, akkor a talaj a gyökérzettől nem képes kellő gyorsasággal átvenni ezeket a nedveket, s ha még rozsdakár is súlyosbítja a helyzetet, minek következtében a szalmában levő esőhálózat, amely a nedvkeringést közvetíti, a rozsdagonaba által kisebb-nagyobb részben szétrombolott, könnyen beáll a hóguta, különösen akkor, ha az esőket hirtelen nagy forróság követi.

A repce aratásával nem szabad addig várni, míg megsárgulnak a becők, mert a repce igen könnyen pereg. Ha a becőkben a szem még zöldes, de már kemény és ujjaink között könnyen szét nem nyomható s kezd barnulni, kesely szint felvenni, akkor az aratást megindíthatjuk. A cséplést csak a teljes száradás beálltával végezzük. A kicséplést magot sekélyen, néhány ujjnyi vastagon terítsük el a padláson s forgassuk, lapátoljuk át eleinte naponként. Így azután elkerüljük a fülledést, penészedést és jó kereskedelmi árut állíthatunk elő.

SZÖVETKEZETI ÉLET

Hatszoros biztosítékot nyújt a földbérlo szövetség

A legutóbb lefolyt hitelszövetkezeti kongresszuson nagy figyelmet keltettek azok a felszólalások, amelyek a mai nehéz pénzügyi viszonyok közt a bérlo-szövetkezeteket jelölték meg mint a földhözjuttatás legalkalmasabb eszközeit. Erről a kérdéstről Schandl Károly dr., az OKH alelnök-vezérigazgatója, a következő nyilatkozatot tette:

— A földbérlo-szövetkezeti mozgalom felkeltette az érdeklődését Imrédy Béla pénzügyminiszternek is, aki bejelentette a parlament egyik multkori ülésén, hogy a vallásalapítvány felkarolja a bérlo-szövetkezeti mozgalmat. Az OKH különös gondot fordít arra, hogy földbirtokosaink maguk győződjenek meg, hogy érdekeiknek mennyire megfelel minden tekintetben a központ kötelékében alakult szövetkezeti bérlet. Különösen arra akarunk rámutatni a földbérlo-szövetkezeti mozgalom ismertetése során, ami legelőször merül fel természetesen, hogy a földbérlo-szövetkezetek nyújtanak-e kellő garanciát a bérfizetés, az épületek karbantartása és a föld megművelése terén? Ami a garancia kérdését illeti, a földbérlo-szövetkezetek útján a birtoktulajdonosok általában nagyobb biztonságot nyernek, mint egyes nagybérlok útján. A hitelszövetkezet szavatossága egész vagyonával, a bérlo-tagok egyetemes felelőssége, a bérlok gazdasági felszerelése, a hasznóbérbeadónál elhelyezett óvadék és a szövetkezetnél elhelyezett

külön óvadék, a szigorú központi ellenőrzéssel és felügyelettel hatszoros garanciát nyújt a befizetés és a bérszerződés feltételeinek betartása iránt. Nagyon jellemző, hogy még egyetlen földbérlo-szövetkezet se vált fizetésképtelenné s a tulajdonosok megkapták a hasznóbért a bérlo-szövetkezetektől.

— Meg vagyok róla győződve — fejezte be nyilatkozatát Schandl Károly dr. — hogy földbirtoktulajdonosaink a földbérlo-szövetkezeti mozgalomban fel fogják ismerni a saját józan gazdasági érdekeiket.

GAZDATUDÓSÍTÓ

Augusztusban lesznek az erdőöri vizsgák.

Az erdőöri és vadöri vizsgákat ezévi augusztus 6-án tartják meg Debrecenben, Gödöllőn, Győrött, Kaposvárott és Miskolcon. A kérvényeket június 23-áig kell az illetékes erdőigazgatóságnak benyújtani. A vizsgákat július 9-én kezdődő, négyhetes tanfolyam előzi meg, amelyre a felvételt az illetékes erdőigazgatóság engedélyezi. A felvétel iránti kérvényeket június 16-áig kell benyújtani.

Ellenőrzik a faiskolákat

A földművelésügyi miniszter a magyar gyümölcsstermesztés újjászervezése érdekében ellenőrző bizottságot állított fel, amelynek az a célja, hogy a faiskolák munkájának szakszerűségét ellenőrizze, a fajtaazonosságokat hitelesítse és megakadályozza a kontárok visszaéléseit. A földművelésügyi miniszter rendelkezése ezzel számos panaszt és bajt fog kiküszöbölni, mert védi a gyümölcsstermesztést az ellen, hogy a jövőben értéktelen, rossz csemetéket vásároljanak.

Újabb tíz vagon méhetető cukrot kapnak a méhészek

A pénzügyminisztérium rendeletére újabb tíz vagon méhetető kristálycukrot osztanak ki a méhészaladók és rajok etetésére. Családonként és rajonként öt kiló igényelhető. Ára kilónként 54 fillér. Megrendelő-lapért 24 filléres postabélyeg beküldése mellett az Országos Magyar Méhészeti Egyesülethez (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) kell fordulni.

Ötvenezer mázsa nád bevitelét engedélyezte Németország

Az idei erős és hosszú tél lehetővé tette az ország nádasterületei legnagyobb részének kitermelését. Németország részéről élen érdeklődés mutatkozott és az 50.000 mázsában megállapított magyar nádberitelti kontingens lehetővé tette a jobb értékesítést. Csehszlovákia szintén vévőként jelentkezett, de csak kisebb mennyiségekre. Tekintettel arra, hogy a német kontingens rövidesen kimerül, érdekelt körökben arra számítanak, hogy Németországgal újabb bevételre vonatkozó megállapodást is lehet kötni és így nem kell tartani attól, hogy nagyobb eladatlanságnak maradnának vissza az országban.

Egy kétnászás szerecsenkirály

Képünk Ankole (Keletafrika) királyát ábrázolja, aki két méter magas és csekély 210 kilót nyom. Mellette egy rendes növésű misszionárius áll.

SZIVÁRVÁNY

Bálint hadnagy

előérzete

Azt mondják, hogy a katona megérzi a halálát. Babonának tartottam ezt, amíg saját magam meg nem győződtem róla.

Volt a századomban egy öreg népfőlkelő-hadnagy. Közel járt már a negyvenhez. Nagy magyar bajszot viselt, mindig vig volt, mindig élcelődött, jókedv dolgában tultett akármelyik fiatal kadéton. Akkor is dudolt, mikor a golyók füttyültek a füle mellett, amikor rohamra vezette szakaszát.

— Nem félek, — mondogatta. — Érzem, hogy nem fog rajtam a golyó.

Egy borongós, téli éjszakán a szakaszunk egymás mellett feküdt a lövészárkokban. Figyelőnk gyanus mozgást vetek észre az ellenséges részen, támadást vártunk. Az öreg mellettem ült egy korhadó fatörzsön. Halgattam. Alig hallható hangon egy operariát dudolt, majd hirtelen abbagyta a dudolást, felém fordult és a térdemre tette a kezét:

— Hallgass csak ide egy pillanatra, pajtás!

— Parancsolj!

— Megkérlek valamire.

— Tessék.

Névjegyet húzott elő a zsebéből és átnyújtotta.

— Mi ez? — kérdeztem és elvettem a névjegyet.

— A feleségem címe.

— Miért adod nekem?

— Hogy reggel erre a címre küldd a szomorú értesítést.

— Miféle értesítés?

— A halálomról. Én ezen az éjszakán elesem.

Önkéntelenül tagadó mozdulatot tettem, de ő leintett:

— Két éve vagyok a haretéren. Soha, egy pillanatra sem jutott eszembe, hogy elesem. Valami belső hang mindig azt sugta, hogy nem pusztulok el s mikor ezt a titkos hangot hallottam, minden titkózetből, rohamból épen kerültem ki. Most azonban éppen ebben a pillanatban, mikor semmire sem gondoltam, hirtelen elszorult a szívem, mély szomorúság ült a lelkemre és szemeim előtt elshant egy sűrű gyászfátyolos asszony és három kis gyerek: a feleségem és a fialm. Ez azt jelenti, hogy elesem.

Tenyérébe hajtotta fejét:

— Csak arra kérlek, hogy kiméletesen értesítsd őket.

A mindig mosolygós szeme hirtelen könnyes lett, a hangja megcsuklott. Szólni akartam, de a torkom elszorult.

— Nem az fáj, — mondta — hogy meghalok, sose voltam gyáva, azt tudod, az étellel nem sokat törődtem, csak az bánt, hogy nekik fáj a halálom. Megvigasztalódnak, azt mondják. Soha! Aki igazán szeret, annak a szeretete végtelen, szomorú, kínzó és lassan öli.

Elhallgattunk. Titokban néztem az ar-

cát. Olyan volt, mint máskor. Csak nem füttyült, nem szivarozott... Éjfél felé az oroszok megmozdultak. Gyilkos puska-tűz váltotta fel az éjszakai esőndjét. Az első dörrenésre a hadnagy a szakasza közepére rohant, még hallottam kemény hangját, amikor tüzet vezényelt, aztán a fegyverrohogás elnémított mindent. Háromszor rohamoztak az oroszok, háromszor futottak vissza véres fejvel. Mikor a hajnali szürkület ónos színnel be-

vonta a völgyet, elesenedett a lárma. Négy baká fegyverre emelve cipelt egy holttestet. A holttest le volt takarva sátoriappal, csak a eszímája látszott ki alóla. A bakák mellett egy szomorú arcú tisztiszolga lépkedett.

Megdöböntem.

— Halló, honvédek! Kit vizstek?

Az egyik honvéd megfordult:

— Bálint hadnagy urat. Meghalt.

Ő volt az. NYÁRY ANDOR.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

A fehérnemű-szekrény

Gondos háziasszony a szekrényét mindig rendben tartja, mert ezáltal nemcsak ruhaneműit kiméli, de a sok keresgéléssel járó bosszuságtól s időpazarlástól is megóvjá magát.

A polcokra mindenekelőtt mosható anyagból készült, tiszta terítőt teszünk, melynek leelő alját csipkével, himzéssel díszíthetjük. Erre rakjuk rá a mosásból kikerülő fehérneműt, miután előbb szétrakva, alaposan kiszellőztettük, nehogy nyirkosan kerüljön a szekrénybe és megdohosodjék. Az egyes fajtákat külön-külön csoportosítva helyezük el, ügyelve arra, hogy a nehezebb darabok alulra, a lengébbek pedig felülre kerüljenek, mert különben a vászon, sifon anyaga hamar kitörik. A csomókat ne kötözzük össze és egy polcra csak annyit tegyünk, hogy a kezünk kényelmesen elférjen fölötte, ne kelljen mindent összeturnunk, ha elő akarunk venni valamit.

A fehérnemű elhelyezésénél arra is ügyeljünk, hogy a polc elején két-

ujjni szabad tér maradjon, és az ajtó ne dörzsölje a ruhát. Mindig a frissen mosott holmit tegyük a már bent levők alá, hogy azokat használjuk előbb, melyek már régebben állnak. Külön polcra rakjuk az ágyneműt, külön az asztalneműt és a testi ruhát.

Szekrényünk tartalmáról készítsünk leltárt, vagyis egy papírlapra írjuk fel szép sorjában, melyik fajtából hány darabunk van. A leltárt a szekrényajtó belső oldalára tűzzük, hogy minden mosás után összehasonlíthassuk a készlettel. Így hamar meg tudjuk állapítani, nem ment-e tönkre, nem tűnt-e el valami.

A hibás, rongyos holmit ne tegyük soha a többi közé, csak ha már kijavítottuk. Harisnyákat, zsebkenőket, férfigallérokat legjobb külön dobozban tartani. Nyakkendők, övek részére ugyancsak a szekrényajtó belső oldalán feszítsünk ki rajzszöggel szalagot vagy zsinéget.

Felsőruhát, pullóvert, kalapot, keztyűt ne tegyünk a fehérnemű közé, és pénzt ne dugdossunk oda, mert a rátapadt sok bacillus így könnyen fertőzést okozhat.

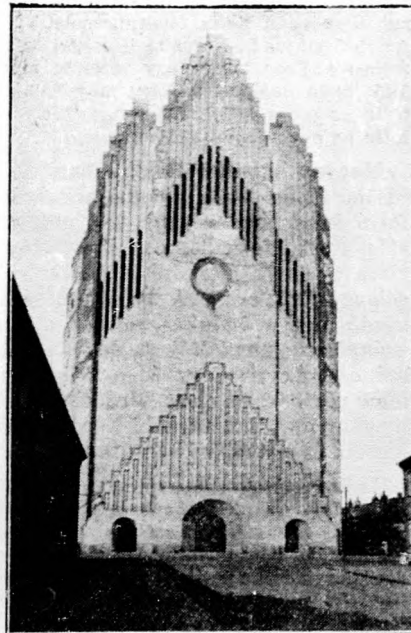
A fehérnemű levendulával, rózsalevéllal töltött mullzacskót helyezhetünk el.

Ételreceptek

Tejszínes tengerifőzelék. Gyenge kukoricacsöveket sós vízben megfőzünk, aztán lemorzsoljuk róluk a szemeket s lábában felolvasztott vajba dobva, felöntjük tejszínnel, 15—20 pernyi párolás után pár csepp citromlével és sóval izesítve, egyszerű felforraljuk.

Meggyes lepény. 8 deka vajat habosra keverünk, hozzáadunk 18 deka cukrot, 5 tojássárgáját és keményre vert habját, 15 deka lisztet. Kizsirozott, lisztezett sütőlemezre öntjük, két centiméter vastagságban. Fél kiló megmosott és szárított meggyet hintünk el a tészta, s ha megsült, kockára vágjuk és lecsukozva tálaljuk.

Kávékrém. Egy deci jó erős feketekávéét összevegyítünk 3 deci tejjel. Beletesszünk 6—8 kockacukrot és felforraljuk, majd folytonos kavaráss közben, forrón ráöntjük 2 tojás jól összehabart sárgájára és forró víz fölött krémsűrűségűre kavargatjuk. Hidegen, poharakban tálaljuk, esetleg tejszinhabbal díszítve.

Templom orgona-formára építve.

Ezt a szokatlan alakú templomot Dániában emelték

H I R E K

A mi házunk csak egy...

A mi házunk csak egy bogárhátú
kislak,
Utca felől rajta két muskátlis ablak,
Vályogból a fala, zsuppos a teteje,
Szívünk melegével tele a belseje.

Nincs nálunk rabmadár kalitkába
zárvá,
Hogy a sívár csendet dallal fel-
lármazza;
Minek az mihozzánk, semmi szükség
arra,
Csak hitvesem ajka nyíljék kedvel
dalra.

Minek fognám én be erdők csalo-
gányát,
Avagy a zöld mezők dalos pacsirtáját,
Vagy a turbékoló gerlét, vadgalambot,
Szebb ezek dalánál, édes, a te
hangod.

Irta: TAKÁCS REZSŐ
(Bogyoszló)

Falubeli nagykoszmában...

Falubeli nagykoszmában vigan szól a
nóta,
Olyan szépen, mint hogyha csak
lakodalom volna;
Lakoálom is van, a csárdást de
járják,
Hej, nem tudják, hogy valahol köny-
nyesek a párnák.

Faluvégi kis koszmában föl-föl sir
egy nóta,
Ugyan kinek muzsikálnak késő este
óta? ...
Nincs ott bent más csak egy legény,
göndörhaju legény,
Bubánátát nótaszóba sirja-rijja
szegény.

Irta: CSIPAY MIHÁLY
(Csongrád)

Juhász-dal

Kóborolok, mint a kutya az utcán,
Csavargok is, mint csavargó az
utján,
Nincs már subám, sem furulyám,
Sem tulipános kisládám:
Eladtam a szentmihályi vásáron.

Nincsen birka, nincsen néki legelő,
Nap megeszi, meg leszedi a szedő,
Szeretöm sincs úgy mint régen,
Ki egy inget varrna nekem:
Virág nő a sirján a temetőben...

Irta: MOLNÁR FERENC
(Csorna)

Teljes ellátásba venne magános
egyént, vagy házaspárt, esetleg kis-
gyermeket nyugdíjas, gyermektelen
házaspár. Családiás otthont nyújt ju-
tányos ár mellé. Cim: Nyuli Mi-
hály, Rácalmás, Fejérmegye.

Togo japán admirális,

aki május hó 30-án nyolcvanhétéves
korában elhunyt.

A Faluszövetség elnöki tanács-
ülése. A „Falu“ Országos Földműves-
szövetség elnöki tanácsa Mayer János
ny. miniszter elnöklésével június hó
elsején ülést tartott. Schandl Károly
dr. ny. államtitkár, h. elnök beszá-
molt a budapesti Nemzetközi Mező-
gazdasági Kongresszus előkészületei-
ről, majd Tölgyes István dr. igazgató
jelentést tett arról, hogy a Faluszövet-
ség a kongresszussal kapcsolatban
Drégelypalánk községben falubemu-
tatót és kiállítást rendez, Buda-
pesten pedig a Nemzetközi Háztar-
tási Serlegversenyt bonyolítja le.
Az elnöki tanács örömmel vette tuda-
másul a bejelentést.

Meghalt a eszimai hős. Togo japán
tengernagy az elmúlt héten több hónapi
betegség után nyolcvanhétéves
korában elhunyt. Togo gróf az orosz-japán hábo-
ruban a japán flotta főparancsnoka volt.
Az 1905 május 27-i eszimai tengeri ütkö-
zetben a Togo tengernagy vezetése alatt
álló japán hajóhad teljesen megsemmisít-
ette az orosz hajóhadat és ezzel eldön-
tötte az orosz-japán háború sorsát.

Magyar balsiker Bolognában. Má-
jus hó 31-én — a világbajnoksággért
folyó küzdelem során — a magyar
válogatott futbalcsapat Bolognában
vita második mérkőzését az osztrák
válogatottak ellen. A balszerencsével
küzdő magyar fiuk a mérkőzést 2:1
arányban elvesztették a durván ját-
szó osztrák tizenegy és a felháborítóan
pártoskodó olasz bíró ellen. A
magyar csapat a további küzdelemből
kiesett és nyomban hazautazott.

Hadirokkantak nagygyűlése. A Hadi-
rokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárva-
Országos Nemzeti Szövetsége vasárnap,
június hó 3-án tartotta meg jubileumi
díszközgyűlést a pesti Vigadó nagytermé-
ben. Sztranyavszky Sándor, a Nemzeti
Egység Pártjának országos ügyvezető el-
nöke intézett szöveget a miniszterelnök
nevében a közönséghez.

— Amíg csak egy hadiözvegy, egy hadi-
árva és rokkant van, — mondotta többek

közt — kötelessége a nemzetnek kutatni
azokat, akik anyagiakban gyarapodtak
azalatt, míg a rokkantak életben, vérben
és jövendőben mindent feláldoztak. Meg-
van győződve, hogy Gömbös Gyula mi-
niszterelnök céljait tüzte ki, hogy a nem-
zet társadalmában az egyensúlyt ebben a
tekintetben is helyreállítsa. A hadirok-
kant-, hadiözvegy- és hadiárvatársadalom
a magyar nemzeti társadalomnak egyik
legszilárdabb pillére volt a múltban, s az
a jelenben is. A miniszterelnök tudja és
érez, hogy azoknak a törekvéseknek köze-
pette, amelyek őt a magyar nemzeti jö-
vendő szilárd alapokra való fektetése ér-
dekében irányítják, s amelyekkel a nem-
zeti társadalom széthúzó erőit közös ne-
vezőre kívánja hozni, a rokkantakra szá-
míthat elsősorban.

Ki látott pásztoradarat? A sás-
kák legnagyobb ellenségei, a pásztor-
madarak vagy másképpen rózsaszínű
seregélyek, ezek a rendkívül hasznos
vendégmadarak, amelyek tavaly fészkel-
tek is nálunk, az idén is felkeres-
ték hazánkat. A napokban Sopron
mellett Fertőrákoson és Debrecen
mellett a Hortobágyon is észleltek
egy kisebb csapatot. A Madártani
Intézet (Budapest, II., Herman Ottó-
ut 15.) kéri az érdeklődőket, hogy
akik észlelik ezeket a fekete és ró-
zsaszínű madarakat vagy fészkelé-
sükről tudomást szereznek, erről az
intézetet értesíteni sziveskedjenek.

Letartóztattak egy hetvenkedő cseh
gyárost. Felháborító botrány színhelye
volt a komáromi állomás pályaudvara. A
Budapestről Pozsony felé haladó gyors-
vonaton a magyar vámhatóság közegei
vámvizsgálatukat tartották. Amikor Löwi
Jindrich cseh gyáros bóröndjeinek át-
vizsgálására került sor, a gyáros tiltako-
zott a vizsgálat ellen, rátámadt a vám-
őrökre és durvábbnál-durvább szidalmak-
kal illette a magyarokat. A rendőrség
erre a cseh gyárost leszállította a vonat-
ról, letartóztatták és a legközelebbi von-
attal bekísérték Győrbe és átadták az
ottani ügyészségnek.

A falusi lakosság kórházügyének
megoldása. Vitéz dr. Fialovszky Béla,
a Hangya főorvosa május hó 31-én
délután a rádióban előadást tartott a
falusi lakosság kórházügyéről. Elő-
adásában rámutatott arra, miként
oldható meg a Hangya-szövetkezete-
ken keresztül a falusi lakosság min-
den nagyobb megterhelése nélkül a
kórházi ápolás fontos kérdése s ezzel
együtt e társadalmi réteg nagy ha-
lálózási arányszámának csökkentése.
Az érdekes előadás értesülésünk sze-
riint nagy visszhangra talált a falusi
nép körében.

Egy életfogytiglani fegyházra ítélt rab
most lett száz éves. A newyorki fegyház-
ban a minap egy Robot nevű rablőgyilkos,
akit életfogytiglani fegyházra ítélték,
százéves születésnapját ünnepelte. A fog-
házigazgatóság akciót indított abban az
irányban, hogy Robot kegyelmet kapjon,
a rab azonban köszönettel nem kért be-
lőle, mert megszokta a fegyházéletet és
nincs panasz. A fogházigazgatóság azon-
ban valamiképpen mégis kedveskedni akart
nekí, ezért egy szerezcsenrabot szolgálát-
tételre Robot mellé rendelt ki.

Barabás Béla halála. Nagy hálottja van az egységes és egész magyar nemzetnek. Barabás Béla, a régi 48-as magyar politika vezető férfias az elcsatolt erdélyi magyarság egyik főszlopa hnynt el Aradon május 28-án. Barabás Béla egy emberöltőt töltött el a politikai küzdelmek terén, s bajos volna ma még eldönteni, hogy a közösüges Bécs, vagy a gyűlölettől elvakult Bukarest elleni harcában volt-e inkább hasznára nemzetének. Halálát minden magyar gyászolja s emlékét kegyelettel őrzik a csonka határon innen is, tul is, minden vérző magyarok reménykedő szívében...

Bura Károly cigányprimás meghalt. Bura Károly cigányprimás, a rádióból is jól ismert muzsikuss és zeneszerző, június elsején hirtelen meghalt. Vonója lehanyatlásával édesbus dalokat zengő magyar varázshagedüi némult el. Bura Károly, aki mindössze 53 éves volt, valamikor a bihari kedves primása volt Nagyváradon s gyakran játszott a vértanu Tisza István grófnak is. A román megszállás után csakhamar börtönbe került és több hónapot ült is a *Himnusz* eljátszása miatt. Budapestre is az oláhok üldözése elől menekült, s csakhamar elnöke és vezére lett a fővárosi cigányságnak. Felesége korai elvesztése buskomorra tette s végrendeletben is meghagyta, hogy *Annuskája mellé temessék*. Lakása berendezését és dicsőségét tanusító emléktárgyait egy létesítendő „cigánymuzeum“-ra hagyta. Hegedűjét legidősebb öccse örökölte. A cigányok olyan temetést rendeztek tiszteletére, amint apósa, Radics Béla halála óta a főváros is látott.

Hol kell kérni a háborus kitüntések igazolását? A Magyar Királyi Országos Levéltár igazgatósága figyelmezteti azokat, akik a világháboruban résztvettek és haretéri szolgálatauk vagy katonai rangjuk megállapítása, továbbá kitüntetések igazolása iránt akarnak folyamodni, hogy azt ne az Országos Levéltárhoz, hanem közvetlenül a Magyar Királyi Hadilevéltár igazgatóságához (Budapest, I., Vár, Bécsikapu-tér 4. sz.) küldjék.

Arany- és ezüstpénzek ára

1934. június hó 5-én.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 28¼ fillér; kétkoronás 56¼ fillér; ötkoronás 1 pengő 48¼ fillér; régi egyforintos 76¼ fillér.

Aranypénzek: 1 darab 20 koronás arany 33 pengő 50 fillér; 10 koronás 16 pengő 30 fillér; 20 kor. Napoleon-arany 33.05—33.35, 10 kor. Napoleon-arany 16.15 pengő.

14 karátos törtarany (gyűrű, karperec, fülbevaló, stb.) grammonként 3 pengő 08 fillér.

Szinarany kilogrammja: 5600—5630 pengő.

Szinezüst kilogrammja: 73.5—74 pengő.

Egy szép mutatvány a budapesti tornászversenyeken.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Mi a címe annak az előfizető társannak, aki az áprilisi hó elsejei számban fényképezőgépet kívánt eladásra? (G. G., Zalatölvő.) — **Felelet:** Szakál József, Kercs, Vas m.

Kérdés: Előzetés helyett a kukoricaszárát befödhetjük-e szalmával? (4819. sz. előfizető.) — **Felelet:** Igen; egy méter vastagságu szalmaburkolat megakadályozza a molylepke kirepülését s így a célnak megfelelő lesz.

Kérdés: Selyemhernyőtenyésztéssel akarunk foglalkozni, mit tegyünk? (T. K., Győr-Szabadhegy.) — **Felelet:** Kérdéseire külön cikkben adunk feleletet, melynek címe: „A selyemhernyó”. Kísérje figyelemmel „Gazdaság és Háztartás” című rovatunk.

Kérdés: 1. Nyári higitásu mézskénél keverhető-e Arzálal hatásosökkenés nélkül? 2. Szőlőben jó-e nyitás után téli mézskénél permetezés, nyáron pedig rézkénpor helyett jó-e a rézmészpor-porolás és mézskénél permetezés? (A. D., Kémes.) — **Felelet:** 1. A fent kért keverés a gyakorlatban nem szokásos, mert a mézskénél a szívókártvők ellen, míg az Arzola a rágó férgek elleni védekezésre alkalmas. 2. Szőlőben nyitás után eredményel járhat a téli mézskénélvaló permetezés, mert ez a szer pusztítja a peronoszpóra és lisztharmpórát. Nyáron legalkalmasabb a rézkénporral való porozást, mert ezzel egy a peronoszpóra mint maga a lisztharmpór ellen jó eredménnyel küzdhetünk. Nyári mézskénélvaló leginkább gyümölcsfákat permeteznek.

Kérdés: Most tavasszal ültettem két éves gyökerecs szőlővesszőt és máig sem fakadt meg. Mivel lehetne elősegíteni? (T. J., Makó.) — **Felelet:** A baj a talajban, vesszőben vagy a munkában keresendő.

Mutasd meg szomszédoknak is a VASÁRNAP-ot!

Fordított talajban kell a vesszőt ültetni, kérdés tehát, hogy a fordítást elvégeztette-e, ha nem, nagyon nehezen fakad a szőlő. Az is lehetséges, hogy a vessző rügyei fagyosak voltak, (mint nagyon sok helyen a múlt évben). Ezenfelül a pajorkukac rághatja a földalatti részét a vesszőknek. Mielőbb bontsa ki tehát nagyon óvatosan a ki nem fakadt vesszők tövét és kutassa át a földet, nincs-e benne kukac a vessző szárán. Ha talál, égesse el, vagy adja a baromfinak. Ez idén egy hónappal korábban fakadtak mindenütt a szőlők mint tavaly. Önnél is tehát rövidesen ki kell fakadni azoknak a vesszőknek, melyek egészséges rügyűek voltak. Amint a hajtások levelei pengőnagyságuak lesznek, félszázalékos bordói lével permetezze be lehetőleg minden héten, de feltétlenül minden eső után.

Kérdés: Hogy kell gallérokat tisztítani? (S. Gy., Ajka.) — **Felelet:** A gallérokat és kizselőket a tisztítókbán vegyileg tisztítják. A házilag mosottakat erősen keményítjük. Igen jó keményítőanyagot kapunk, ha 125 gr. rizskeményítőt két liter hideg vízben feloldunk s két evőkanál forró vízben feloldott borakszot adunk hozzá.

Kérdés: 1. Van egy darab szántóföldem az erdő közelében és a faágak a földemnek tiz szálalát tönkretették. A tulajdonosokat felszólítottam, de nem veszik figyelembe. Mit tegyek? 2. Mennyibe kerül egy névmagyarosítás? (Id. Cs. J.) — **Felelet:** 1. Joga van követelni az erdőtulajdonostól, hogy a földjére nyuló ágakat lenyessé, amit ha az illető felhívás dacára meg nem tesz, úgy Önnel áll jogában a földjére nyuló ágakat lenyessni és megtartani. 2. A névmagyarosítási kérvényre 2 pengő okmánybélyeg kell, más költség nincs.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

P. J., Zalaistvánd. A lapunkban megjelenő regények könnyvalakban nem jelentek meg. — **N. L., Mezőmgyer.** A felvetett kérdéssel lapunk mai számában cikk keretében foglalkozunk. Szívesen vesszük, ha ilyen természetű problémákra máskor is felhívja figyelmünket. — **N. V., Szarvöld.** Hálásan köszönjük lapunk terjesztése érdekében kifejtett szünetnélküli, eredményes munkáját.

SZÁMADÓ ERNŐ versüzenetei:

Csányi József (Mihály), **Ragyogó Lőrinc Pál** (Budapest), **H. Papp Mária** (Diósvizsló), **Takács Bezső** (Bogyoszló), **Molnár Ferenc** (Csorna) versét a vallás-és közoktatási minisztérium naptárelőkészítő bizottsága közlésre elfogadta. Ez azt jelenti, hogy a fentnevezettek versei a jövő évre kiadott összes kalendáriumok szépirodalmi részében közreadatnak. Ez pedig, tekintettel a magyar naptárak száz-és százezer példányban való megjelenésére, egyenlő az országos hírrel. — **B. M., Kiskörös.** Egy tehetséges kezdő írásai, melyeket bírálatra beküldött. Szabad idejében csak írjon mennél többet, küldje be írásait, hogy mi figyelemmel kísérhessük. Hisszük, hogy mielőbb közlendőt is kapunk. Tanács: népdalgyűjtés és sok-sok jó olvasmány. — **T. L., Csepel.** A modern réalirrendeztmust előszóval ismerttettem Önnel, mely utbaigazítás után várom az ilyenirányu verseit is. — **R. L., Moha.** Verseiből alkalmaslag közlünk. A „Peng a kasza” már egészen csilnós kis

dal. Csak így szépen előre! Ha egyszer feljön Pestre, keressen fel s majd előszóval és bőven kifejem a tennivalókat. Addig is kézszerítés és üdvözet! — **H. N. I., Békés.** Móricz Pál egyike a legnagyobb élő írónknak s amit és ahogy ír, az ő legjobb tudása és akarata szerint írja. Ő elmondhatja Pál Apostollal, hogy *Ő tudja miért szabadulja a levegőt.* Kritikát mondani felőle aligha vagyunk hivatottak. Évtizedes írói multja alatt megtette ezt a legnagyobb elismerés hangján a magyar sajtó. Egyébként szíveskedjen elolvasni Móricz Pál: „Rejtelmes Alföld” című gyönyörű művét. A békési viszontlátásra! — **B. L.,** Kérését teljesítjük. Legyen türellemmel. — **V. Gy., Cinkota.** Már megirtuk Önnek, hogy a Vasárnap kimondottan a földmivestársadalom lapja. És hogy a „Függetlenség” szépirodalmi szerkesztője mit írna Önnek, azzal mi keveset törődünk. — **Cs. Sz., L.** Verseiből alkalmissal közlünk. Tanulmányozza szorgalmasan a népköltészetet. Munkáját figyelemmel kísérik. — **Hj. D. L., Scheiditz.** Németország. Verse kis változtatással jönni fog. A magyar mezők üdvözlését küldjük utána. — **Többeknek.** Akiknél „Arccal borulok a földre” című most megjelenő könyvem gyűjtőve van, kérem azokat e hét leforgása alatt a „Vasárnap” szerkesztőségének visszaküldeni. Az előjegyzési díjakat szintén postai befizetési utalványon a „Vasárnap” címére adják fel, tekintettel arra, hogy elutazom a fővárosból. Egyébként pedig minden levelet vagy küldeményt részemre a Vasárnap közvetít. Üdvözet! — **Sz. S., Békés.** Hódmezővásárhelyen meglátogathatsz, ha időd engedi és ha ezt előre levélben bejelented. A névsort rövidesen megkapod. Üdvözet! — **S. F., Hegymagas.** Verseiből alkalmissal közlünk.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, június hó 10. Állat- és kirakodóvásár: Elek, Füzesgyarmat, Kunhegyes. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Budapest.

Hétfő, június hó 11. Állat- és kirakodóvásár: Árpás, Bátaszék, Füzesabony, Irsa, Jászapati, Jászárokszállás, Kismarja, Kisvárd, Kocsér, Lovászpata, Martonvásár, Sárbogárd, Szécsény, Tárpa, Tinnye, Tiszaszentimre — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Enying, Inke, Mágocs, Nágocs, Szigetvár, Tüskevár

Kedd, június hó 12. Állat- és kirakodóvásár: Göncz, Martonvásár, Szécsény. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Kerka-szentmiklós, Regöly.

Szerda, június hó 13. Állat- és kirakodóvásár: Olaszliszka, Pécsvárad, Polgár, Székesfehérvár, Szentantalfa, Tolna, Vértessaca. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Berzence, Hegyfalu, Tótszentmárton, Vasvár, Zalalövő. — **Állatvásár:** Csorna, Lencsetomaj.

Csütörtök, június hó 14. Ló-, marha- és kirakodóvásár: Hahót, Kaposmérő. — **Állatvásár:** Devecser. — **Állat- és kirakodóvásár:** Nyirábrány, Püspökladány. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Diósgyőr.

Péntek, június hó 15. Állat- és kirakodóvásár: Békés, Csenger, Egerár, Veszprém. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Török-koppány.

Szombat, június hó 16. Állat- és kirakodóvásár: Adony, Békés, Makó, Zagyvárcs. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Lengyeltóti

T R É F Á K

Minden pálya zsufolt

Kovács ur egy este egy sötét, külvárosi utcán megy keresztül, amidőn egyszerre csak elébe toppan őt rossz külsejű fiatalember, az egyik revolvert szegez Kovács ur melléne, a többi négy pedig kórusban így szól:

— Gyerünk a pénzzel!

Kovács egy pillanatra meghökken, de aztán visszanyeri a lélekjelenlétét és így szól:

— Nem szégyenlik magukat, öten jönnek ellenem egyszerre?

— Nem tehetünk róla, nagyságos ur, — feleli alázatosan a revolveres — *manapság minden pálya tul van zsufolva.*

„Nők a csónakokba!”

A tengeren irtózatos vihar tör ki. Schwarc és Grün ijedten visszavonulnak a kabinjukba, ahol Grün bámulva nézi, hogy Schwarc öltözködni kezd. Kifesti magát, bepuderezi az arcát, ruzst rak az ajkára és selyemruhát vesz fel.

— Meg vagy bolondulva? — kérdi dühösen.

— Dehogy, — mondja Schwarc — hát nem hallod, milyen vihar van?

— Na és?

— Na és ha a hajó sülyedni kezd, akkor mindig azt kiáltják: „Először a nők a csónakokba!”

Házi bál

Az igazgatóéknál házi bál van. Hajnalban fél 3 órakor becsöngetnek, az alattuk lakó Spitzerék cselédje áll az ajtóban.

— Mit akar? — kérdi tőle az igazgatóné.

— A nagysága üdvözlését küldi és szépen kéri, tessék szíves lenni kölcsön adni a hosszú partvist.

— Hajnalban fél háromkor? Minek?

— A nagyságam fel akar vele kopogni a plafónra, hogy hagyják már abba az ugrálást.

Az alapos vizsgálat

Kohn elmegy egy híres belgyógyászhoz, hogy a veséjét megvizsgáltsassa. A tanár alaposan megvizsgálja Kohn és a vizit végeztével ötven pengőt kér.

— Ötven pengőt, — hűledezik Kohn — mire föl kér a tanár ur ötven pengőt?

— Arra föl, — feleli mérgesen a tanár — hogyha én valakit alaposan megvizsgállok, az nálam ötven pengőbe kerül.

— Na, — jegyzi meg erre Kohn — olyan nagyon alapos talán mégsem volt az a vizsgálat.

— Honnan veszi ezt?

— Mert ha tényleg alaposan megvizsgált volna a tanár ur, rájött volna, hogy nálam csak öt pengő van.

A kő és a rózsaszál

Egy dijbirkózót meglátogat a lakásán egy ismerőse. Az asztalon egy üvegbura alatt egy nagy kő és egy elszáradt rózsaszál látható.

— Mi ez a nagy kő? — kérdezi az ismerős.

— Ezzel a kővel egyszer fejbevagott egy ember — feleli a birkózó.

— És a rózsaszál?

— Ezt annak az embernek a sírjáról hoztam el.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

arcon is van **S** gabona **A**
(e=ó) (o=ó)

(Beküldte Ökrös Rózi Vésztől.)

2. Szórejtvény.

T óv **A** éjjelez
(á=a)

(Beküldte Szakál József Kecéről.)

3. Szórejtvény.

viztartály drágaság viz
(á=a) (k=t)

(Beküldte Ifj. Józsa Lajos Tiszaderzséről.)

4. Szórejtvény.

NEK lapály **R L** (e=ü)
NAK

(Beküldte Boda Mihály Törökszentmiklósról.)

5. Szórejtvény.

pityke dédapa ég **A**
(o=ó) (ő=ó) (ü=ü)

(Beküldte Takács Andrásné Kecéről.)

A rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, a 26-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 20-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Pontrejtvény: **Kéket virít a nefelejts.** 2. Szórejtvény: **Kaszinó.** 3. Szórejtvény: **Pontos idő.** 4. Szórejtvény: **Falvédő.** 5. Szórejtvény: **Vadrózsa.**

Megfejtették: Papp István, Kollmann Ferenc, Vezér Emil, Kopács István, özv. Sólom Gyuláné, Günther Ferenc, Szücs Gábor, Vargha Anna, Szekeres Éva, Mágocs Pál, Albert Károly, Németh Vince. **Jutalomkönyvet nyertek:** Özv. Sólom Gyuláné (Szentantalfa) és Szücs Ferenc (Pesterzsébet).

A 21-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a jövő héten közöljük.

A BUDVÁRI LAKODALOM

19

Regény a székely ősidőkből ★ Irfa Földes Géza

Ezután Kájon a rabonbán elé állott. Az urak is mind felállottak.

— Fejeden a főpapi süveg, — mondotta a főtáltos — válladon a palást, kezdedben a pálca, szivedben a szeretet, tisztvedben a méltóság. Tedd a szivedre a kezedet s a nemzetnek esküdj örök hűséget!

Zandirhám is felállott és az egész székely nép előtt elmondotta az esküjét:

— Esküszöm az égre, Hadur szent nevére, hogy ellent e földre nem bocsátok élve. Megtartom a törvényt, megtartatom mással, úgy kormányzok én itt Isten áldásával!

A nép között az öröm újra kitört. Ujjongott, éljenzett itt mindenki s a zaj csak akkor csillapult le, mikor Ilonka egy újabb lányküldöttség élén megjelent. Az ősi székely kókuszpohárral a kezében állott eléje.

— Nagy dolgokat, ha elvégeztük, — mondotta Ilonka — követi mindenkor az áldomás s a te esküdnél is csak így léssen az áldás. Testvér nyujtja testvérenek a pohárt, üritsd értünk, kik szeretünk egyaránt!

Zandirhám kezébe vette a poharat és eléjött egészen az első lépcsőig. Ezuttal egyenesen csak a néphez szólt.

— A nép verejtéke hullott ama földre, melynek ez az ital isteni terméke. Vérel a verejték elvegyült e földön s e pohár a népem javára ürüljön! — s aztán fenéki kiitta a poharat. A nép meghatottan nézte s mélyen megindulva rebegték:

— Értünk ivott, minket köszöntött fel... Az Isten áldja meg!

Kájon az oltár tüzére virágokat szórt. A füst illata betöltötte a levegőt. Sokáig állott az oltárra borulva. Majd felemelkedett és Zandirhám elé állott. A nép elcsendesedett s a főtáltos szava, mintha valami más világról hangzana, úgy beszélt.

— Hős rabonbán, fővezérem, hallgasd meg a jövődölésem! Ura vagy te véreidnek s véreiddel e szép földnek... Kelet felől rokon nép jó s tul az erdőn, ahol egykor nagy Átilla uralkodott, csak a magyart, uralják ott. Rokon szívvvel új erőt nyer itt e földön minden székely... De telnek, mulnak a századok s e föld felett is lesznek nagy viharok. Prédaleső martalócok, gonosz szívű rossz szomszédok gyötörnek majd, mint az átok. De a nép e viharokban reá emlékszik, rólad beszél... Hős Zandirhám, Csaba ivadéka! A te neved itt örökké él... Regék kelnek majd utjokra s e regéken

lelkesedik az ifjúság, erősödik a csüggedő... Ez a pohár, melyet érinté az ajkad, még sokáig megmarad s mint szent ereklyét, őrizi tovább a székely nép... Népünköt a szegénység nem busítja, de a Csaba segedelmet bizalommal várja. Ne féljete, megsegíteni Hadakutján jó el, hogyha bajba van a székely!...

A nép áhitatos hallgatása után egyszerre megharsantak a kürtök, kigyultak a halmokon az örömtűzek. Hirdették ezek az egész székely földnek, hogy van már új főrabonbán, van már új vezér és egy boldogabb jövődölő várakozik erre földre.

A nagy lelkesedésben valaki elkiáltja magát:

— Emeljük a vezért a pajzsra! — és alig telt el egy-két szempillantás, Zandirhám már ott volt a vitézek pajzsán. A nép éljenzéssel fogadta s a láрма csak akkor szűnt meg, mikor Tiborc csendet intett.

— Vitézek pajzsán van a legvitézebb, ime, lássátok!... Hét oszlopon nyugszik az Isten sátora, de itt a vitézek vállán épül fel a vezér hatalma. Ősi szokás ez, hogy a vezért mindenki lássa. És most dalra, hogy a dalt mindenki hallja!

Az ifjak kardjukkal egyenletes ütemben csattogtatták a pajzsokat s a vállukon nyugvó vezérral elindultak a nagy körútra.

Már eltűntek a szemünk elől, de még mindig hallszott a dal a vitézségről, a régi dicsőségről...

XI.

Csicserné új terve

A főrabonbán-választás a legtökéletesebb megnyugvást hozta a szívekbe. Ez nem is csoda, mert Zandirhámot mindenki szerette. Bámulatos dolgokat meséltek a vitézségről, rettenthetetlen bátorságáról s főképpen igazi nemeslélküiséggel párosult jó szívről. Róla még az ellenségei is így gondolkodtak, mert a jó vitézt mindenki meg szokta becsülni s harctéren még a diadal is csak akkor igazán értékes, ha azt erős és bátor kézből kell kicsikarni. Gyáva, pipogya embert letiporni nem nagy dolog. Ezzel tehát dicsekedni sem lehet.

A székely ifjak a harcban a besenyőkkel mindenkor szívesen állottak szembe, mert a karddal ezek is jól tudtak bánni. Az ilyen ellenséggel szemben nemcsak a győzelem volt dicsőség, hanem egyuttal a vitézek számára jó iskola is volt a harc. Zandirhámnak a besenyők között győzhetetlen volt a híre s

már ez egymagában elég lehetett arra, hogy a nemzet büszkén gondoljon erre a választásra. De ezen kívül is sok oka volt az öröme mindenkinek e választás alkalmából. Zandirhám a leggazdagabb ifju volt az egész székelyföldön s mégis olyan szerény, mintha őt tette volna boldoggá, ha valaki vele barátkozni akart.

Testi szépségekben sem multa őt felül senki. A férfiaknak ahhoz a részéhez tartozott, amelyiken akármelyik leány szívesen ott felejtette a tekintetét. Közkedveltsége tehát egészen magától értetődő volt.

A választás után csak egyedül Csicserné érezte magát nagyon rosszul és csak ő volt igazán szomorú. Nem tudott ő abban megnyugodni, hogy a Zandirhám mai dicsősége nem lehet a Csámpásé. Mikor az ifju vitézek pajzsukra emelve boldogan vitték, hogy a népnek mindenütt bemutassák, az előkelőségek is mind velök mentek s az oltár emelvényén a székek egyszerre mind kiürültek.

Egyedül Csicserné maradt a helyén még sokáig. Merőn nézett a távolba. Talán keresett ott valamit, vagy elgondolkozott. Egyszerre aztán észrevette, hogy mellőle mind elmentek s őt itt hagyták, ijedten kelt fel a székéről és leszállt az oltár előtt levő térségre. S mint aki nem tudja, hogy most merre menjen, csak állt ott kétségek között. Nem tudta kitalálni, hogy mit kellene csinálnia? Nem zavarta semmi. Itt egy embert sem lehetett látni s Csicserné is abba az irányba bámult, amerre a vig menet eltűnt. A távolból a dalolók énekéből egy-egy hangfoszlányt elhozott ide is a szél. Semmi egyéb a csendet nem zavarta. Az volt az általános hiedelem, hogy Csicsernének, mióta ezen a világon van, a nyelve még meg nem pihent. Ezt nem is ok nélkül hitték róla, mert ha egyedül volt, ő akkor is folyton beszélt s némelykor olyan hangosan, mintha valakivel éppen pörölt volna. Még a gondolkodást is mindig fennhangon végezte. Most is éppen így gondolkodik.

— Hm, hm... Hej, hej! — tűnődik magában — az ünnepek sorában most a leányválasztás következik. Itt van az ország valamennyi lánya, hogy közülök tetszése szerint választhasson... Teheti, övé a hatalom. Válogathat bennük, mint a férges almában... hogy a súly egye meg!... Biztos, hogy Jolánt válassza a cudar...

(Folytatjuk.)

VASÁRNAP

BUDAPEST, V., BÁTHORY-U. 24.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak június 5-én.)

GABONATÖZSDE.

Készárúpiac. *Buza:* tiszai 77 kg-os 14.10—14.50, 78 kg-os 14.20—14.60, 79 kg-os 14.30—14.70, 80 kg-os 14.40—14.80, felsőtiszai 77 kg-os 14.00—14.15, 78 kg-os 14.10—14.25, 79 kg-os 14.20—14.35, 80 kg-os 14.30—14.50, járszági, fejezmegyei, dunántúli, pestvidéki, bácskai 77 kg-os 13.90—14.10, 78 kg-os 14.00—14.20, 79 kg-os 14.10—14.30, 80 kg-os 14.20—14.40. Pestvidéki *rozsa* 7.45—7.60, egyéb 7.55—7.75; *takarányárpa*, elsőrendű 14.50—14.75; *zab*, elsőrendű 15.50—15.85, másodrendű 15.10—15.35; *tengeri*, tisztántúli 12.65—12.85, *buzakorpa* 12.00—12.25; 8-as liszt 14.25—14.75 pengő métermázsánként.

Határvidéki. *Buza* júniusra 14.10—14.12, októberre 16.64—16.65. *Rozsa* júniusra 7.43—7.46, októberre 11.43—11.46. *Tengeri* júliusra 12.35—12.40, augusztusra 12.60—12.65 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (*Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. heti jelentése.*) Az érdeklődés középpontjában az újtermésű *bíborheremag* áll, melyet egyes vidékeken már vágta. Az utolsó két hét időjárása a bíborheret ép úgy, mint egyéb magféléseket, kedvezően befolyásolta és a beérkezett jelentések szerint valószínűnek látszik, hogy a tavalyit megközelítő, jó termés lesz. *Szudínfűben és muharmagban*, ugyiszintén *kölesben* az irányzat tovább szilárdult, az árak emelkedtek. Ugyanez vonatkozik *borsóra* is, de különösen *mákra*, melynek ára lényegesen emelkedett. A *budapesti áru- és értéktözsde hivatalos jegyzései 100 különként, budapesti paritásban:* köles, vörös 15—17; tökmag, nagy 30—31, kis 27—28, dohos 21—21.50; mák (kék) 63—68; borsó: Vikt. 15—18; lenese, közép 22—25, kis 16—18; bab: dunai szokvány 15—15.50, dunántúli szokvány 14.50—15, felsőm. szokvány 12—13; muharmag 14.50—15.50 pengő métermázsánként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 12, borsóháj 10, borsókorpa 10, buzakonkoly 10.50, konkolydara 11, lenmagpogácsa 13.50, napraforgópogácsa 12, repepogácsa 9, szárított répaszelet 11, rozskonkoly 8, rozskorpa 12, rozstakarmányliszt 13.50, tökmagpogácsa 15 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 5.80—6.90, másodrendű új 5.20—6.50, harmadrendű új 4—5, harmadrendű csomagolásra 5.20—5.50, muharszéna 6, lucernaszéna, új 7.40—9, alomszalma,

Részvényeket,

bármilyen értékpapírt, kényszer- és hadikölcsönt napl áron vásárol **Barna-bank**. V., Nádor-utca 28.

elsőrendű 3—3.30, másodrendű 2.40—2.70 pengő métermázsánként, zsupszalma 1 kéve 35—40 fillér.

Cirokszakál takarószalma átlagárban 28—30, bélésszalma átlagárban 18—20 pengő métermázsánként. **Cirokmag** 6—6.50 pengő métermázsánként.

Borjувásár. Élő borjúk, belföldi szópós, elsőrendű 0.60—0.78, másodrendű 0.60—0.68, harmadrendű 0.52—0.58 pengő kilogrammonként.

Tenyészmárhák és jármosókrók. Elsőrendű belföldi jármosókrók (tarka) és beállítani való tinók 0.40—0.44, belföldi jármosókrók (fehér) 0.40—0.44, másfél éves tinók 0.36—0.40, másfél éves üszök 0.36—0.40, fiatal, friss fejű tehén 0.50—0.55 pengő kilogrammonként, élőszulban.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök, darabonként 50 kg sulyban 0.40—0.42, prima fiatal bárányok, darabonként 40—40½ kg sulyban 0.40—0.42 pengő kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, 3 kg sulylevonással.

Lóvásár. Igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 310—570, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 210—335, alárendelt minőségű 45—250, vágólovak 25—120 pengő darabonként.

Sertésvásár. Árak élőszulban kg-ként: elsőrendű 76—77, közepes 70—73, silány 60—64 fillér.

Gyapju. A gyapjúpiac általában igen csendes, az irányzat továbbra is lanya maradt és emellett a forgalom rendkívül kisméretű.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiac marhabőr, 45 kg-ig, magyar 0.68 pengő, tarka 0.78 pengő, borjúbőr, hosszú lábbal 1.13 pengő. Vidéken a marhabőrt 5—10 fillérrel nagyobb árakat fizetnek.

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani való 100—128, sózott, kenyér 140—180, füstölt 140—180, hajt 128—140, tepertő, zsíros 120—180, sertészsír, helybeli 120—132 fillér kilogrammonként.

Tej és tejtermékek: Teljes tej 32, lefűlőztetett tej 8—10, tejszín 240—280, tejfel 120—150 fillér literenként. Centrifugált vaj 240—280, szedett vaj 220—240, tehénturó 50—80, juhsajt 150—200, gröl 220—240, trappista 140—220 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. *Éltőbaromfi:* Tyuk 180—300, csirke 80—250 fillér darabonként. — *Leölt baromfi:* Tyuk 110—150, csirke 180—320, ruca, hizott 110—220, lud, hizott 110—180, pulyka, hizott 120—130, libamáj 300—400 fillér kilogrammonként. Teatojás 5—6, főzőtojás és apró 4—4.5 fillér darabonként.

Vad és vadhus: Szarvascomb 200, gerinc 300—400, lapocka 100—120, többi része 30—40 fillér kilogrammonként.

Halpiac: Ponty, élő, nagyság szerint 120—160, harsa 160—400 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák és háziszappan. Paprika, édesnemes 440—560, félédes 400—440, rózsza 320—360, erős 280—320, kereske-

delmi 240—280, mák, kék 60—80, pergett méz 140—160, háziszappan, szín 120—140, közönséges 80—96 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs: Cseresznye, fekete 30—100, piros 40—100, sárga 32—60, meggy, nagyszemű 40—120, aprószemű 24—48, málna 120—180, eper 26—120, szamóca 80—160, ribizli 30—60, egres 18—40, zölddió 40—60, sárgadinnye 300—400 fillér kilogrammonként.

Zöldség: Sárgarépa kilogrammonként 10—20, petrezselyem 14—28, zeller, darabja 2—6, kalarábé, darabja 2—8, karfiol 60—180, vöröshagyma, makói 12—20, közönséges 8—16, fokhagyma 16—40, fejeskáposzta 36—60, savanyított káposzta 24—36, kelkáposzta 24—60, fejesaláta, darabja 2—8, torna 40—120, burgonya, ujdonság 14—32, őszi rózsza 10—14, nyári, rózsza 12—16, Ella 10—14, kifli 16—20, tömör csiperkegomba 100—220, mezel eszperke 100—140, szegfűgomba 140—200, éti vargánya 140—200, tinóru gomba 200, zöldpaprika, apró, hegyes darabja 5—10, nagy, tölteni való darabja 10—24, tök, főző 20—40, paradicsom, új 450—600, zöldbab 50—120, zöldborsó, büvelyes 26—50, sóska 16—30, paraj, tisztított 18—34, hónaprosztek csomóként 3—16 fillér.

Paprika. *Termelői árak Szegeden:* esemege édesnemes paprika 3.10—3.30, édesnemes paprika 2.90—3, félédes paprika 2—2.30, elsőrendű paprika 1.20—1.50, másodrendű paprika 0.80—1, harmadrendű paprika 0.25—0.40 pengő kg-ként, csöves paprika fizérenként 5—7 pengő. *Kalocsán:* esemege édesnemes paprika 3—3.30, édesnemes paprika 2.90—3.15, félédes paprika 2.70—2.85, elsőrendű paprika 2.40—2.70, másodrendű paprika 1.20—1.80, harmadrendű paprika 0.35—0.50, csövespaprika kilogrammonként 1.60—2 pengő kilogrammonként.

Szesz és szeszitalok. Az *Országos Szeszértékesítő Rt.* legutóbbi végrehajtó bizottsági gyűlésén az összes szeszkatégoriák változatlan jegyzését határozta el. *Gyümölcspálinka:* törköly 3.20—3.30, sörpálinka 3.30—3.40, szilvórium 5 pengőg kelt el 10.000 literfokonként + 3 százalék forgalmi adó.

Papiac. Belföldi búkkhasáb 325—330 pengőn alul nem lehet kapni. Cserhasáb ára 275—285 pengő, friss ákchasáb 245—255 pengő vagyonként budapesti paritásban. Lombfalon az üzletmenet gyenge.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára június 5-én. Az első szám azt az összeggel jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* Angol font 1740—1780, dollár 341.70—345.70; kanadai dollár 337—347; hollandi forint 231.95—233.95; német márká 136—137.60; svájci frank 110.70—111.65 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab:* Cselkorona 14.02—14.20; szerb dinár 7.80—8.30; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 64.75—65.35; román leu 3.42—3.46; bolgár leva 4—4.15, olasz lira 29.90—30.25; osztrák schilling 80—80.70 pengő.

KIADJA:

„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVES-SZÖVETSÉG

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL